

Välkommen till Inspirationsdagen 2018

#företagsklimat

#företagsklimat

SVENSKT NÄRINGSLIV

Fredrik Berling
moderator

SVENSKT NÄRINGSLIV

Rolf Elmér Regionchef
Svenskt Näringsliv Skåne

Carina Centrén Regionchef
Svenskt Näringsliv Blekinge

Johnny Rönnfjord Bitr Regionchef
Svenskt Näringsliv Kalmar/Kronoberg

Per Mosseby
Föreläsare & Rådgivare i
digitaliseringsfrågor

Carl-Martin Lanér
Kommundirektör
Karlskrona kommun

Digitaliseringens möjligheter

- *nya sätt att förbättra företagsklimatet*

Hur är det att leva och driva företag i din kommun år 2025?

- Mer utmanande än någonsin för kommunen
- Digitaliseringen är en nyckel som på många sätt kan lösa både kommunernas och företagens utmaningar
- Kommunen spelar en nyckelroll
- Resan kommer vara kul, och resultatet bli bättre service!

"ATT FÖRLORA JOBBET
KAN BLI EN NYSTART"
KARRIER SID 28

VILKEN ROLL SKA UNIONEN SPELA?
Europaforskare vill ha en politisk debatt om EU SID 10

DAGENS Samhälle

POLITIK, EKONOMI & OFFENTLIGA AFFÄRER

"Hela bygget
är en
katastrof –
svindyrt utan
rimlighet."

DANIEL DUHONEN
SIDAN 9

ETT TEMANUMMER OM VALUPPTAKTEN 2018

VECKOR KVART
29
VALET 2018

UNDERSKOTTEN VÄXER I VÄLFÄRDEN

De som tar makten efter valet kommer att möta en tuff verklighet. Under mandatperioden kommer det att saknas 62 miljarder till vård, skola och omsorg.

SKL: Vi måste ställa om med ny teknik

■ Inte sedan 1860 har Sverige ökat i befolkning så snabbt. Det är som barn och äldre vi kostar pengar för kommuner och landsting – och det är just barn och äldre som ökar klart mest.

Grafiken ovan åskådliggör den kommunala välfärdens utmaning. Kurvan visar hur välfärdsbehoven utvecklats år för år beroende på demografin – befolkningens sam-

mansättning. I snitt 0,5 procent ökat behov per år.

Den arbetsföra befolkningen har hängt med i precis samma takt, en genomsnittlig ökning på ungefär 0,5 procent per år.

Men nu är det slut med det. Demografin skenar när först barn och ungdomar och sedan de äldre kraftigt växer i antal. På tio år ökar antalet

"Vi kommer inte ha nog med folk", säger Annika Wallenskog, chefsekonom på SKL.

FOTO: RICKARO L. ERIKSSON

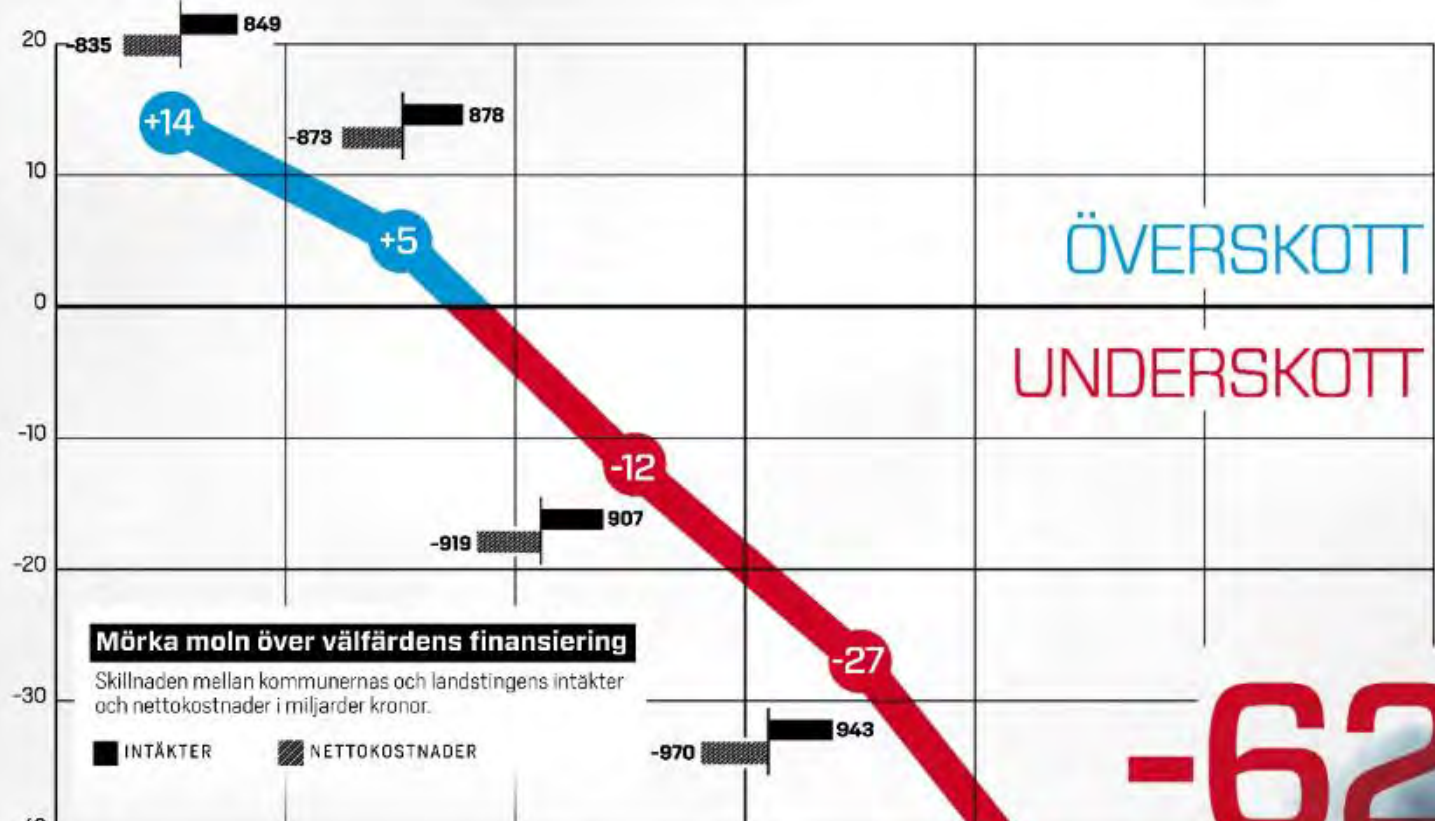
personer 80 år och över med 40 procent. Det demografiska trycket växer sig tre gånger så stort.

Dessutom har samhällets krav på mer och bättre välfärd gjort att kostnaderna stigit kraftigt utöver demografin – i snitt 1 procent per år ytterligare. Sysselsättningen ökar inte tillräckligt för att finansiera det.

– Vi har klarat ekonomin

de senaste åren tack vare reavinsterna, engångsintäkter och högkonjunktur. Det kommer inte att gå framöver, vi kommer att tvingas ställa om verksamheten med ny teknik. Det handlar inte bara om ekonomin, vi kommer inte ha nog med folk heller, säger Annika Wallenskog, chefsekonom på Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

MÅNS WIKSTRAND

Mörka moln över välfärdens finansiering

Skilnaden mellan kommunernas och landstingens intäkter och nettokostnader i miljarder kronor.

■ INTÄKTER ■ NETTOKOSTNADER

ÖVERSKOTT

UNDERSKOTT

-62
miljarder kronor

”Digitaliseringen anses
vara den enskilt starkaste
förändringsfaktorn fram
till år 2025”

”Inom tio år förutspås
40% av dagens Fortune
500-företag vara borta”

* [Babsen Olin School of Business, Fast Company](#)

”Medellivslängden för ett
företag på S&P 500 har
minskat från 67 år 1920 till
15 år idag”

Richard Foster, Yale University

Från 0 till 50 miljoner användare:

Radio

TV

Internet

Facebook

200 miljoner användare på mindre än 12 månader!

Branscher transformeras

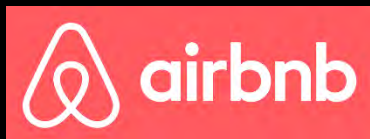
Världens största taxiföretag äger inga bilar.

Världens populäraste mediaägare skapar inget innehåll.

Världens värdefullaste onlinebutik har inget lager.

Världens största boendeförmedlare äger inga fastigheter.

Artificiell intelligens (AI)

PIENSE

ΣΚΕΨΟΥ

THINK

SMACHU'S

DENKE

PENSER

\$24,000

\$77,147

\$21,600

Who is Stoker?
(I FOR ONE WELCOME OUR
NEW COMPUTER OVERLORDS)
\$1,000

Who is Bram
Stoker?
\$ 17,973

WHO IS
BRAM STOKER?
\$5600

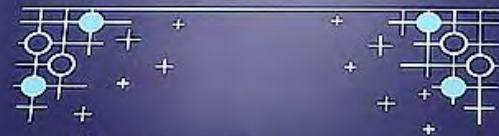
Google DeepMind Challenge Match

8 - 15 March 2016

AlphaGo

Lee Sedol

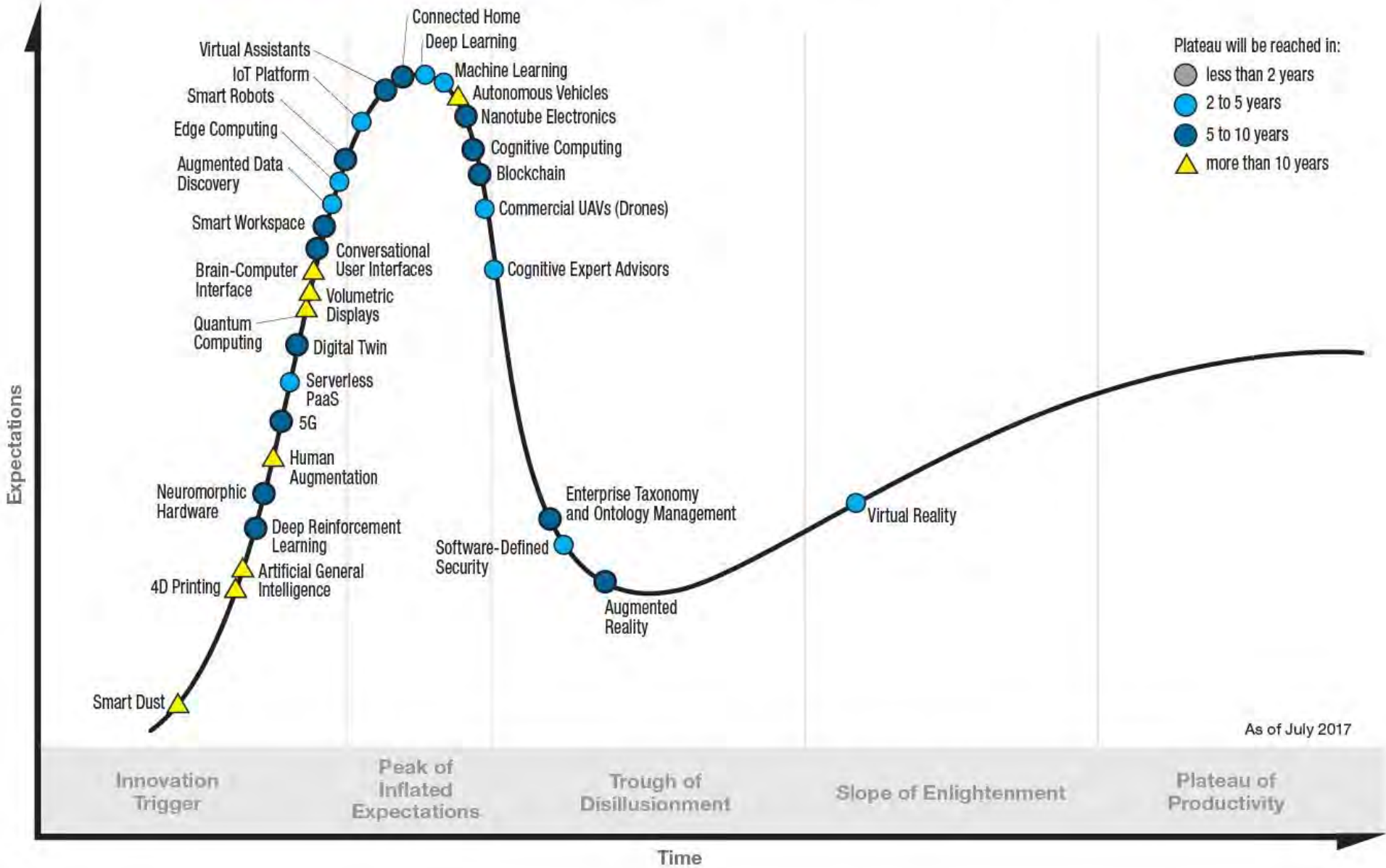

Google DeepMind
Challenge Match

8 - 15 March 2016

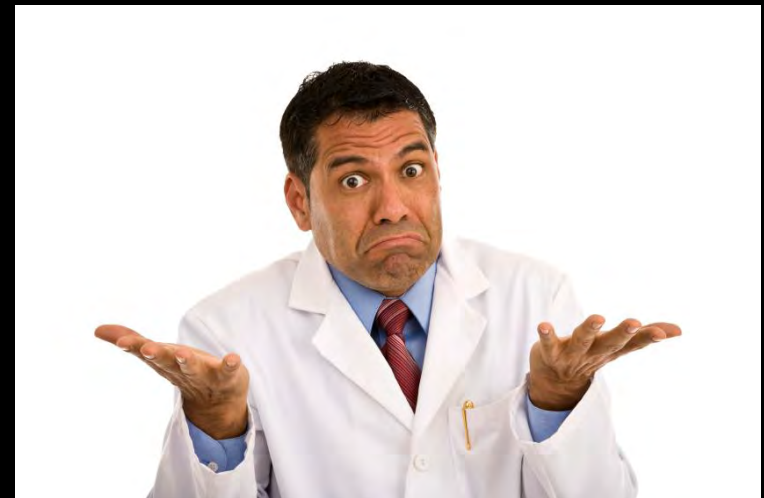
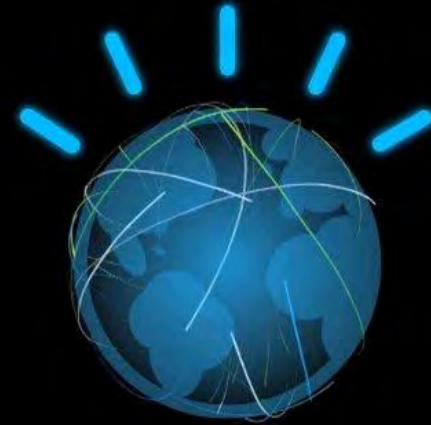

Gartner Hype Cycle for Emerging Technologies, 2017

Medicinsk information -
fördubblas var 3:e år idag
och var 73:e dag 2020
En specialist behöver idag
läsa in 160 timmar i veckan
för att hålla sig ajour
Anpassar diagnos och
behandling efter DNA

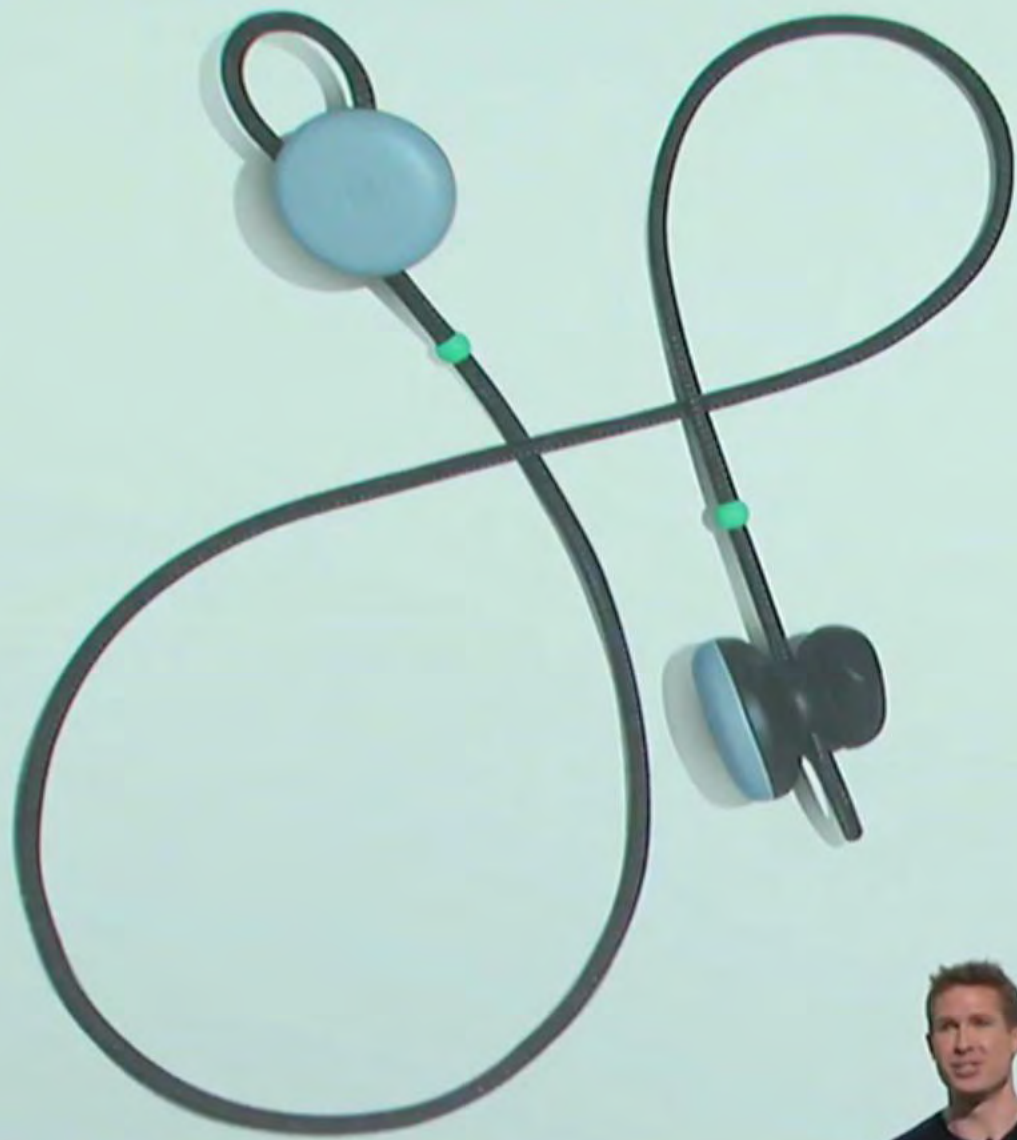
Dr Watson

Exempel på vad
AI är bra på

Översättning

- *Googles tjänst för översättning kan idag översätta till och från över 100 språk*
- *Exempel från Skype som idag kan översätta i realtid mellan tio språk*

Google Pixel Buds

#madebygoogle

Tekniken förbättras snabbt

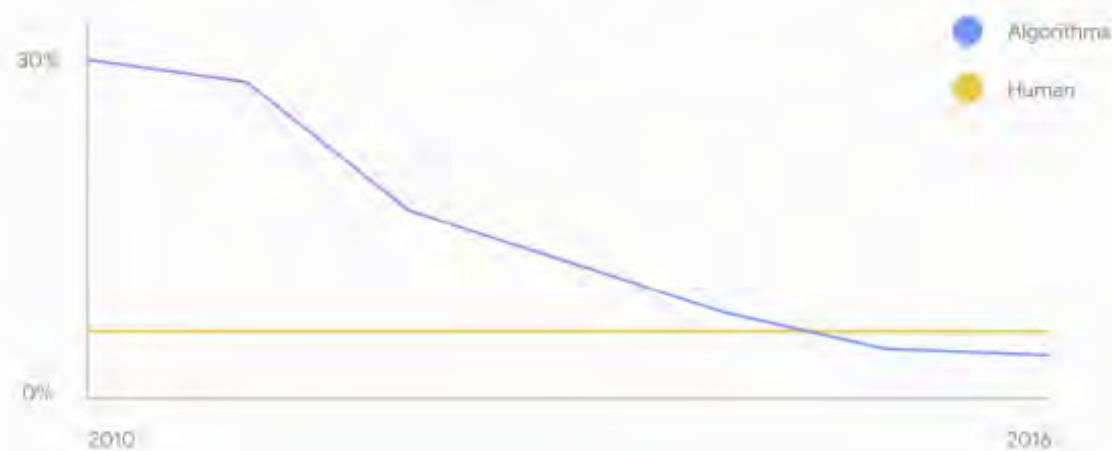
Speech Recognition

Word Error Rate

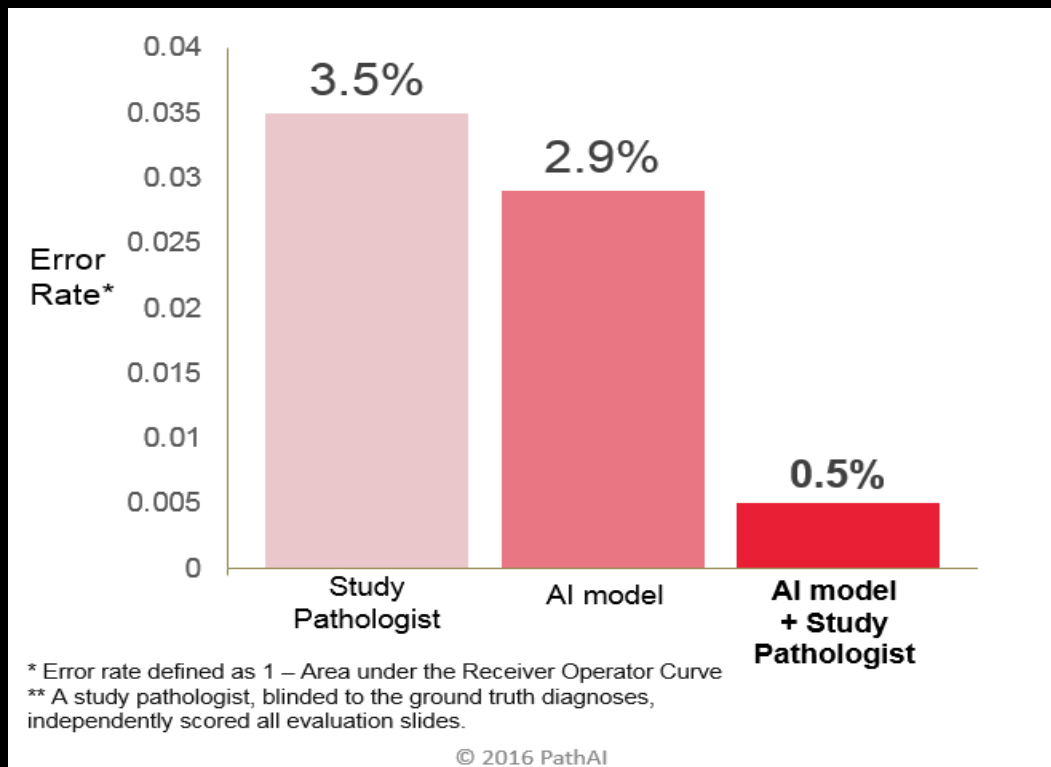
Image Recognition

Vision Error Rate

Människor och maskiner

Exempel:
Diagnostik av bröstcancer

Maskininlärning
(förstärkande AI) minskar
felen i diagnos för
bröstcancer med 85% - har
tränats med miljontals bilder

McKinsey: *"The winners will be neither machines alone, nor humans alone, but the two working together effectively."*

Samarbete människa-maskin

Mönsterigenkänning
Finna kunskap
Eliminera fördomar
Outtröttlig
Obegränsad kapacitet
Utvärdera förslag
Prognoser

Sunt förnuft
Gott omdöme
Moral
Kreativitet
Medkännande
Abstraktioner
Drömmar

babylon

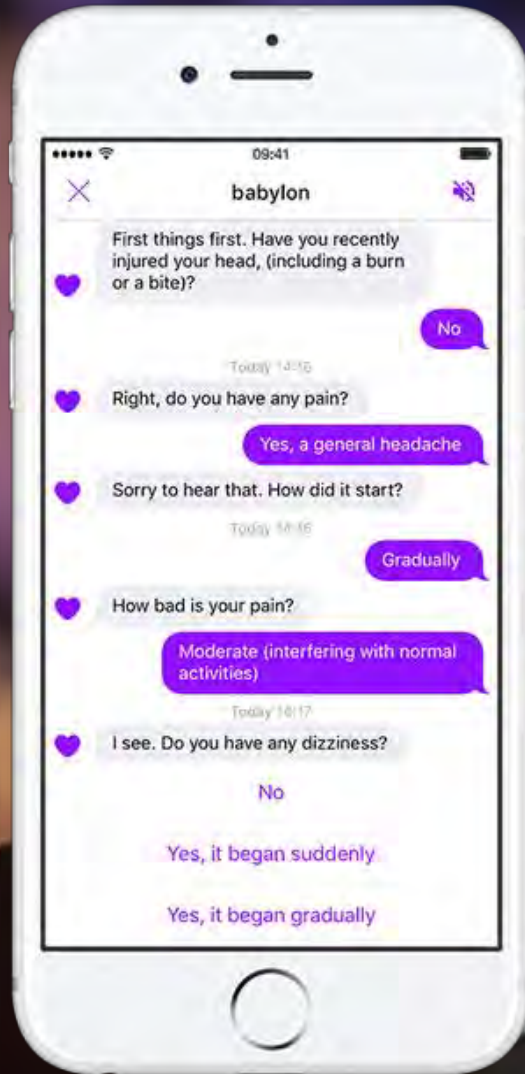
Everyone's personal health service.

WHAT WE DO

SERVICES

ABOUT US

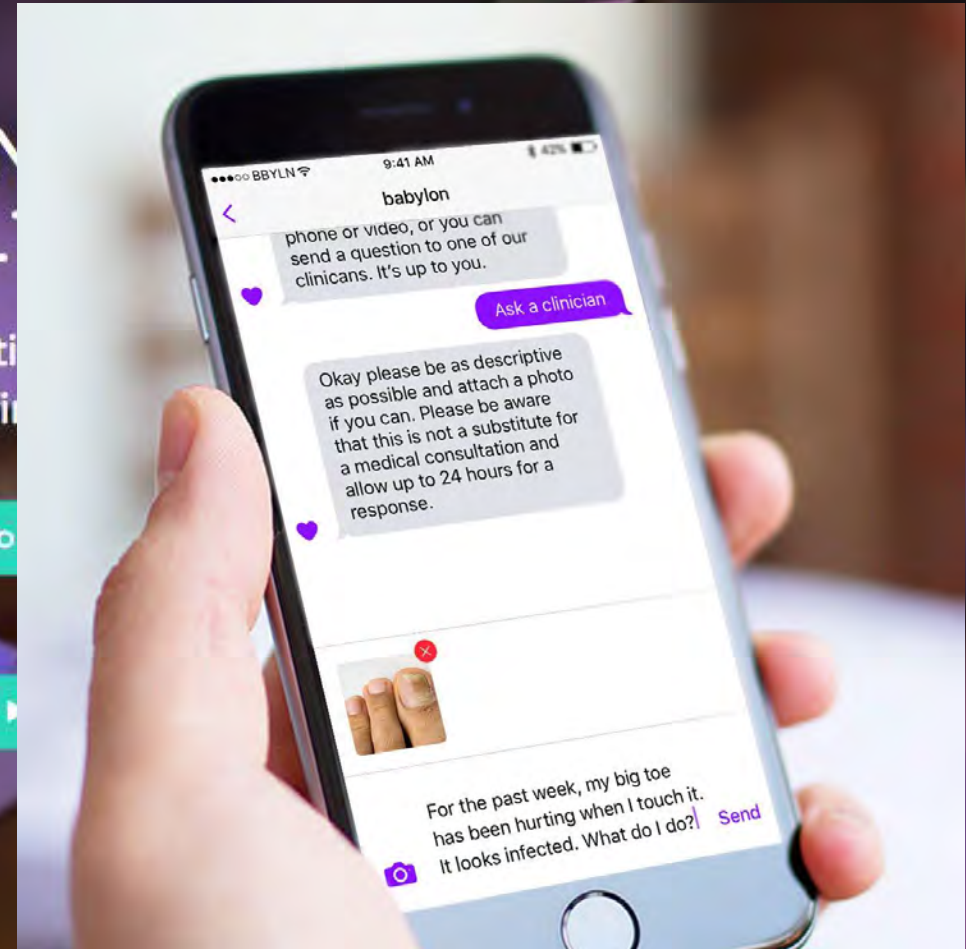
CONTACT

EVERYONE'S
HEALTH

The expertise
of doctors at your fingertips

APP STORE

Amelia

The Most Human AI

Amelia is the most comprehensive AI platform on the market. She can increase the effectiveness of your operations by getting work completed more efficiently than ever before.

Play Amelia Video

CASE STUDY

Enfield Council

Public Service Virtual Agent

At a Glance

Rather than requiring diverse visitors to be technology-literate, **Enfield Council will require that their technology be "people-literate."**

Amelia has been able to recognize the intent of user requests **98% of the time.**

In a move to enhance customer service for more than 330,000 residents, the north London borough of Enfield is adopting Amelia. Enfield is one of London's largest boroughs and its population is growing by four to five thousand each year. Demand for service is growing all the time and each month the council receives 100,000 visits to its website and takes 55,000 telephone calls.

Sustaining consistently high quality customer service in order to meet rising expectations is challenging. This is particularly difficult when set against a backdrop of central government spending cuts. By introducing Amelia, the council expects to increase the volume of queries it manages.

Amelia will be able to absorb time-intensive routine requests while freeing up council employees to focus on more complex issues. In short, Amelia will help the council deliver more with existing resources.

Amelia is currently going through User Acceptance Testing as she is answering planning permission queries from a limited group of constituents on the council website. Thus far, she has handled over 2,300 queries over the span of 3 months and has been able to recognize the intent of user requests 98% of the time.

Amelia's early results have impressed the council to the point that now they are seeing how far Amelia can help in managing application processes for specific areas: for example, pre-screening planning applications and providing self-certification for those building plans that fall within specific parameters. As Amelia works alongside the existing service channels, residents will be able to choose how they would like to communicate with the council depending on their personal needs.

Rather than requiring diverse visitors to be technology-literate, Enfield Council will require that their technology be "people-literate." Given the fact that Amelia interacts using natural language, the expectation is that she will be well-placed to support everyone.

Enfield's pioneering adoption of cognitive technology is expected to set a trend for other public sector bodies both in the UK and across other regions.

Av: Joakim Arstad Djurberg 📅 2018-03-19 06:02

AI ger bättre och snabbare svar än handläggarna på Lantmäteriet

Joakim Arstad Djurberg
REPORTER

Lantmäteriet fortsätter att testa nya grepp. Efter att ha låtit IBM:s Watson svara på frågor har man kommit fram till att en AI levererar snabbare och mer relevanta svar än vad de mänskliga handläggarna gör.

SENASTE NYTT

🕒 08:54

Självkörande Volvo i dödsolycka – nu stoppar Uber projektet

🕒 08:26

Webbdagarna Stockholm 2018: Nu sänder vi live från stora scenen

🕒 06:01

Så ska sofistikerad dataanalys ge oss bättre vård

🕒 15:46

Det otäcka gisselnprogrammet Zenis

ANNONS

Future of Work

The impact of automation in Sweden

Gothenburg, November 2017

Där människan blir ersatt – och där den ”blir kvar” (än så länge – perspektiv 2030!)

- Undersökning av 2000 aktiviteter inom 800 yrken
- Automatiseringen kommer ta bort väldigt få jobb
- Nästan alla jobb kommer påverkas
- 45 procent av alla aktiviteter kan automatiseras
- 60 procent av alla yrken kommer se 30% eller mer av arbetsuppgifterna automatiserade

Mycket på spel

Genom att utnyttja dagens möjligheter med digitalisering och automatisering kan...

- Svensk vård spara upp till 180 mdkr/år 2025
- Resten av offentlig sektor spara upp till 110 mdkr/år 2025

Genom att utnyttja de möjligheterna kan man rädda både svensk välfärd och tillväxt

Vad kan kommunen göra?

Vad kan kommunen göra?

- Börja tänka och leverera för en digital verklighet
- Förenkla för företagen och invånarna
- Se till att de bästa grundförutsättningarna finns på plats

Börja tänka och leverera för en digital verklighet

- Det digitala är det nya "normala" – välj digitalt först!
- Digitalt kunskapslyft för chefer och medarbetare
- Viktigt att mäta kundnöjdhet
- Samverkan med näringsliv, andra kommuner och myndigheter är kritiskt kring digitaliseringsarbetet
- Arbeta både med lokalt strategiarbete och regionalt agendaarbete

Arbeta aktivt med förenkling för företagen och invånarna

- Börja arbeta emot automatisering och förenkling av myndighetsutövandet
  - Börja med e-tjänst, fortsatt med automatisering och AI
- Börja arbeta och delta i de samverkansprojekt som finns -
  - Regionala exempel med samarbeten kring e-tjänsteplattform, nationella som Serverat på Verksamt.se
  - Starta nya samverkansprojekt där det behövs – deladigitalt.se

Roboten i Trelleborg

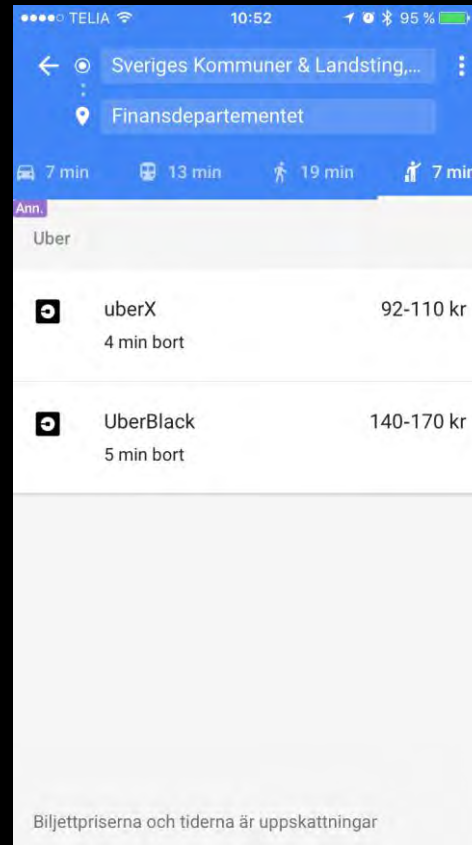
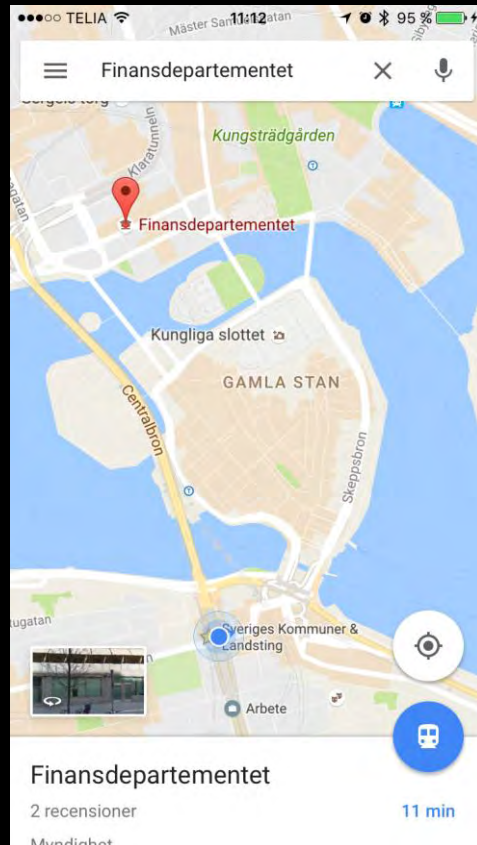
- Svar inom 24 timmar istället för 7-9 dagar
- Frigjord tid gör att besök för planering av självförsörjning kan ges inom 24 timmar
- Den sökande matar in alla uppgifter själv som inte systemet kan bistå med
- Attitydförändring med stickprovskontroll stora skillnaden
- Började med digital tjänst 2015, automatiserad 2017
- Nästa steg är att koppla på AI

Se till att de bästa grundförutsättningarna finns på plats

- Arbeta för bästa tänkbara infrastruktur i form av fiber – och trådlösa nät för sakernas internet
- Kommunens öppna data
- Förbättra dialogen med näringslivet – Löpande Insikt är en bra start men räcker inte hela vägen

Exempel på knapptryckning ur verkligheten

Uber

92 kr
4 min

En framtida knapptryckning

Myresjöhus VÅRA HUS SÖK TOMT & BOSTAD ATT BYGGA HUS VISNINGAR KONTOR INSPIRATION B2B OM OSS

Husbyggarskolan Vår noll-fels-vision Entreprenad Kvalitet och miljö Finansering

BESTÅLL KATALOG KONTAKTA OSS SÖK

ATT BYGGA HUS

Husbyggarskolan

Vår noll-fels-vision

Entreprenad

Totalentreprenad

Delad entreprenad

Vår totalentreprenad

Kvalitet och miljö

TOTALENTREPRENAD - NYCKELFÄRDIGA HUS

När du väljer Totalentreprenad från Myresjöhus

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller från senast med teckenstämning. Endast strikter ändring och utöknad är tillåten. Bestämmelser som avviker gäller från denna planbestämmelse.

GRÄNSER

- Planområdesgränser
- Avskildningsgränser
- Egenskapsgränser

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- Lokaltrafik
- Anlagd park
- Naturområde

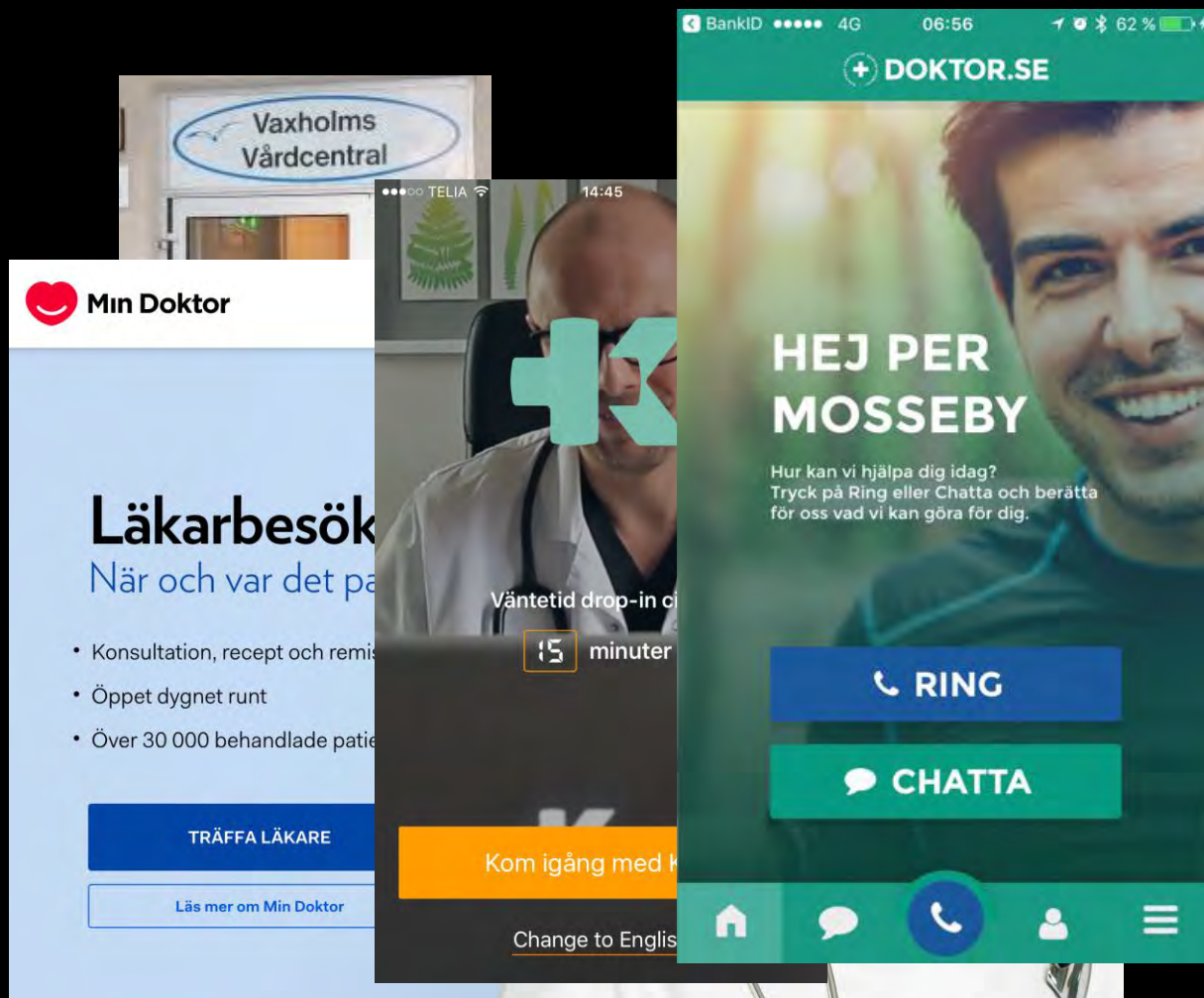
Kvartersmark

- Skuller. Området ska utgöra en fastighet.
- Teknisk anläggning
- Ämnesbyggnad

Bygglov

10 000 kr
omedelbart

En framtida knapptryckning

Vårdcentralen

200 kr
2 min

Exempel på hur välfärden utvecklas och borde utvecklas

Alla lektioner
alltid tillgängliga

Gratis
Omedelbart

Egen vald mat i
dagverksamhet

80 kr
1 tim

Serveringstillstånd
i 290 kommuner

Ett ställe
15 min

Offentlig data
som öppen data

Gratis
Omedelbart

Journal för dig
och anhörig

Gratis
Omedelbart

Kollektivtrafik i
glesbygd

100 kr
30 min

STORT TACK!

www.mosseby.com

per@mosseby.com

Förenkla för företag

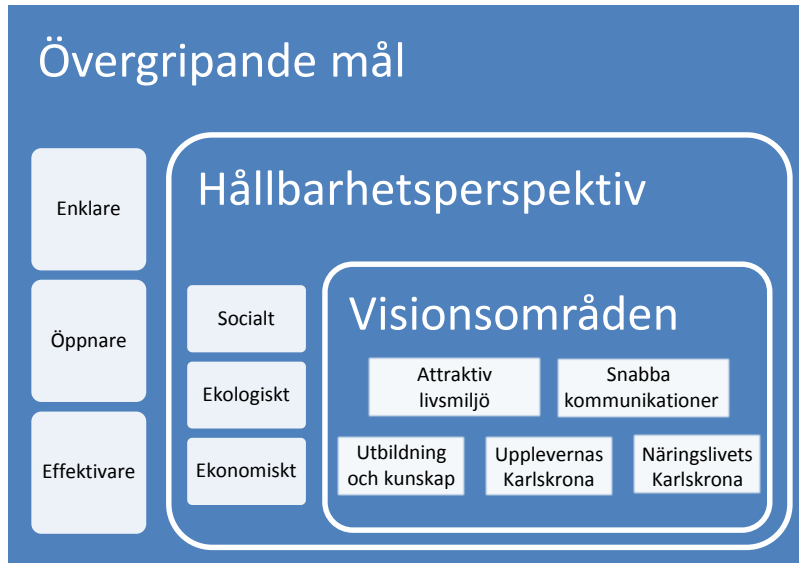
Karlskrona kommun

Hässleholm 22 mars 2018

Några olika åtgärder

- Digital infrastruktur-bredband, IoT
- Näringslivslots
- Ny hemsida med bättre och enklare funktioner
- Servicegarantier
- Smart city forum
- Innovationsupphandlingar
- Blue Science Park
- E-tjänster
- Serverat

Målbild

Områden	Idag	Det Smarta Karlskrona
Förhållningssätt	Reaktivt	Proaktivt
Organisation/ ansvar	Otydligt	Tydligt
Anpassning/ innovation	Låg	Hög
Service och kvalitet	Bra	Bättre
Tillgänglighet	Bra	Bättre
Samverkan	Bra	Bättre
Fokus	Operativt	Strategiskt och operativt
Kultur	Förvaltning	Kund och utveckling

Serverat

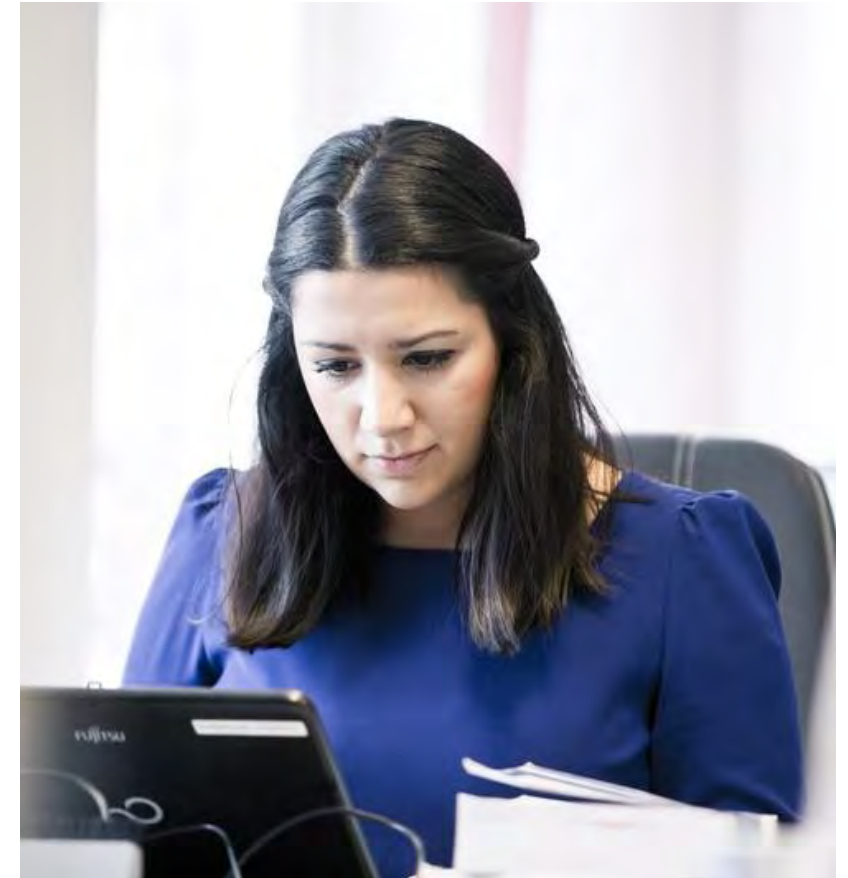
Bättre företagsklimat – enklare att starta företag

- ✓ Stöd kring hela myndighetslandskapet
- ✓ Service i framkant
- ✓ Ökad tillgänglighet
- ✓ Överskådligt
- ✓ Färre blanketter
- ✓ Förifyllda företagsuppgifter
- ✓ Ökad kundnöjdhet
- ✓ Underlättar för ovana företagare

Höjer kvalitén i verksamheterna

- Tillgång till myndigheternas sammansatta bastjänst
- Kvalitetsgranskad information från källan
- Nationell uppdatering
- Rättssäkerhet
- Utveckling av lagstiftning

Effektivare handläggning

- Färre blanketter och papper
- Mer korrekt ifyllda blanketter
- Mindre onödig tid i telefon
- Mer tid för de som behöver mest hjälp
- Ökad tillgänglighet
- Tillfredsställelse att kunna guida lättare

Standardiserade e-tjänster

- Mer likvärdig myndighetsutövning
- Nya möjligheter när många kommuner samarbetar
- Nära samarbete med IT-leverantörer
- Nationella uppdateringar – juridik och användarinsikter
- Standardisering möjliggör billigare och enklare flöden mellan verksamhetens system
- Starkare beställare

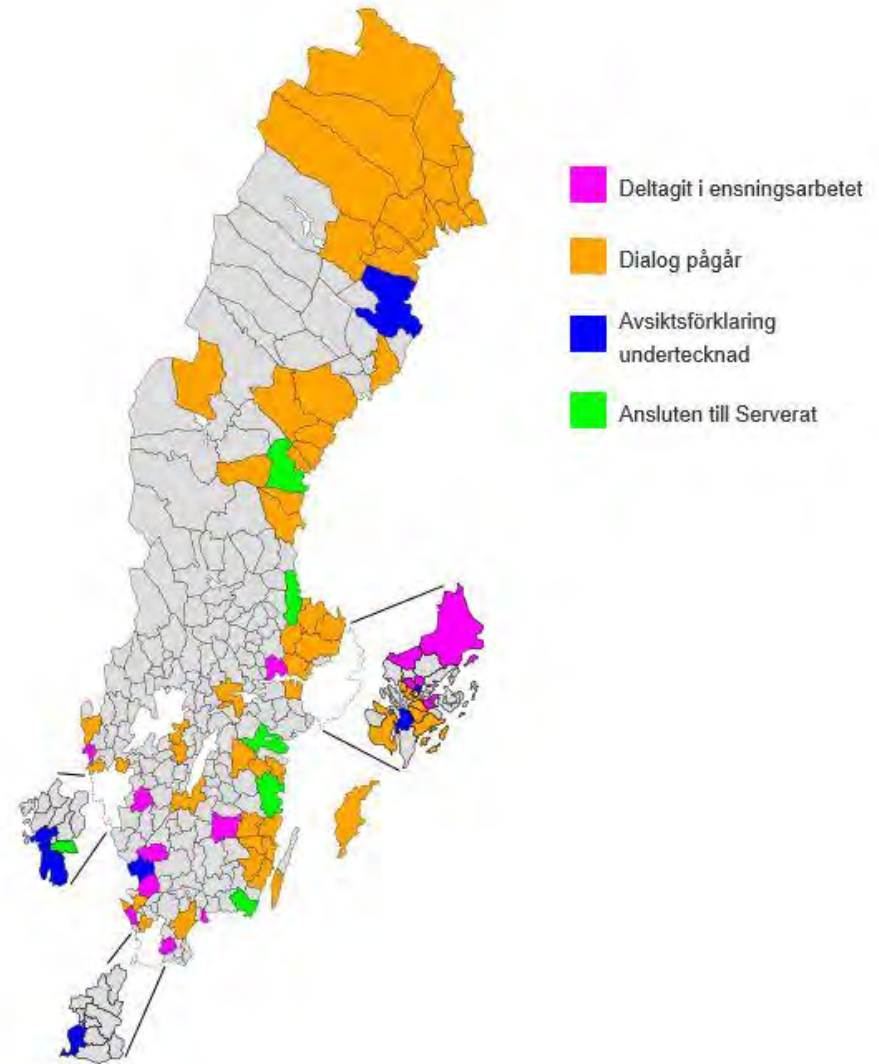
Anslutningsstatus

Anslutna kommuner med e-tjänster i drift:

- Karlskrona
- Härryda
- Norrköping
- Västervik
- Gävle
- Sundsvall

Anslutna plattformar

- Abou
- Open-E

Hur

- Referenskommun
- Verksam.se anslutning
- Pilotkommun
  - Hjälpt projektet att färdigställa 4 tjänster på Abouplattformen.
  - Färdigställt integration mot verksamhetsystemet
  - Först ut i Sverige med de första nationella tjänsterna

Samtal runt borden

Vilka är de största utmaningarna för en ökad digitalisering i er kommun?

SVENSKT NÄRINGSLIV

Martin Clarstedt & Markus Svensson, Tillväxt & Tillsyn

tillväxt & tillsyn

Kommuner i samverkan

**SVENSK
HANDEL**

företagarna®
Sveriges största företagarorganisation

SVENSKT NÄRINGSLIV

VISITA
SVENSK BESÖKSNÄRING

Proceduriell
Rättvisa

tillväxt
&
tillsyn

Etableringsnyckeln

tillväxt
&
tillsyn

Reciprocitet

tillväxt
&
tillsyn

Smileysystem

tillväxt
&
tillsyn

Avgiftsmodell

tillväxt
&
tillsyn

Rättelsetrappan

tillväxt
&
tillsyn

Den kommunikativa
handgranaten

tillväxt
&
tillsyn

Innovativt lärande

tillväxt
&
tillsyn

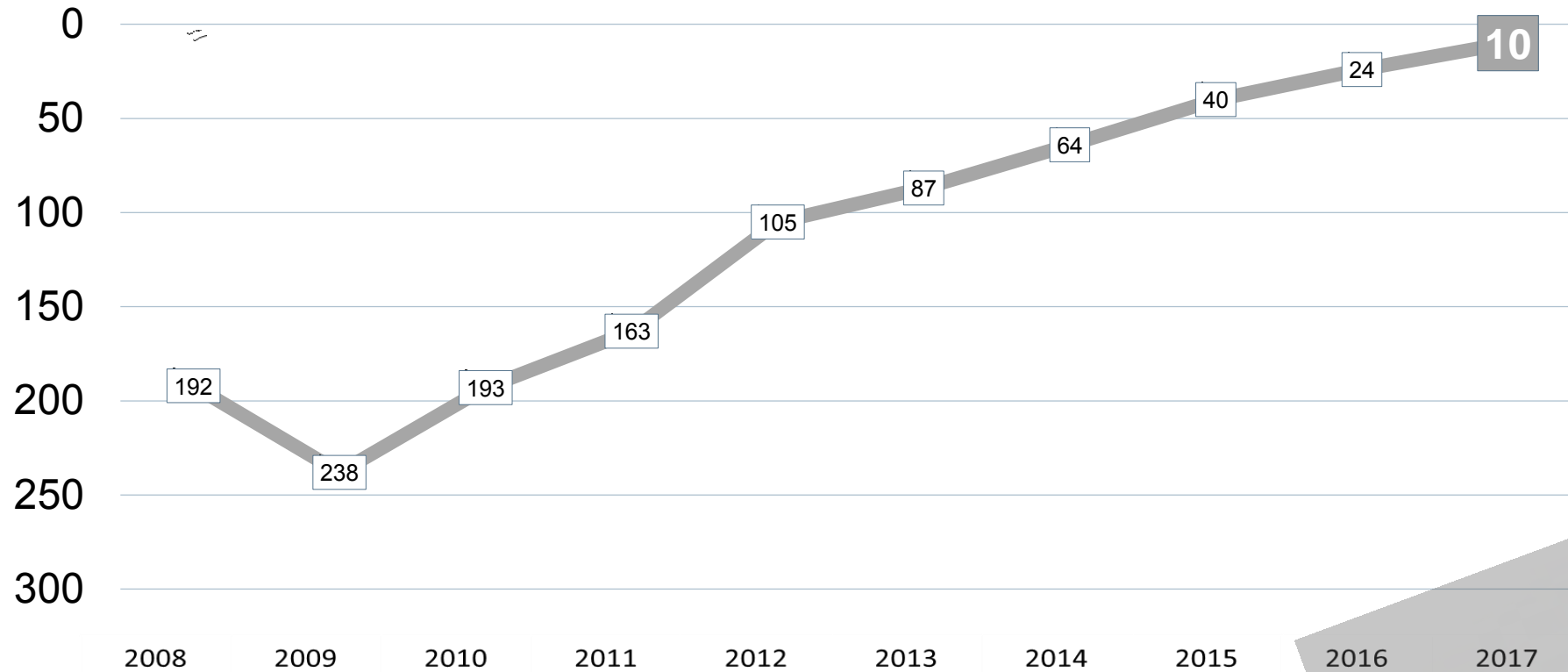
Förstudie
Nulägesanalys

tillväxt
&
tillsyn

tillväxt
&
tillsyn

Sammanfattande omdöme

Rankingutveckling för Rättviks kommun jämfört med övriga kommuner

Kommunkrångel stängde restaurang

REGELKRÅNGEL Efter bara en sommar stänger ägarna till Hamnkrogen i Vänersborg ner restaurangen. Krångliga turer med kommunen gör det inte värt

Rekomm

Regelkrångel hämmar tillväxt

Regelkrångel gör bonden kriminell

NORRKÖPING

Tänk att driva en verksamhet utan att veta vilka regler som gäller, och att när man frågar sakkunniga få skiftande svar.

Svensk Handel kritiserar ökat regelkrångel

2013-09-23

Regelbördan för handlarna har ökat under de senaste fem åren, enligt en rapport från Svensk Handel. Organisationen presenterar ett antal förslag

Krögare riskerar åtal - tvingades stänga med polishjälp

Flera näringsidkare tvingas betala miljösanktionsavgift

Miljö- och byggnämnden i Eskilstuna har beslutat att Färghuset i Eskilstuna

Politiker vill inte betala miljösanktionsavgift

Företagare vågar inte framföra kritik

NYHET Publicerad 21 juni 2016

FÖRETAGSKLIMAT Företagare i Skåne tvekar att lämna klagomål till sin kommun eftersom det kan påverka deras verksamhet negativt. Det visar svaren i vår enkätundersökning om företagsklimatet. "Bara tanken om man ska våga framföra kritik eller inte är oacceptabel" säger Rolf Elmér, regionchef Svenskt Näringsliv Skåne.

Småföretagare upplever ökat regelkrångel

tillväxt
&
tillsyn

Vem gör något inom regelförenkling på kommunal nivå?

Enklare och färre regler förhoppningen med NNRs rapport

BYGGLOV Den 10 september bjöd Svenskt Näringsliv samt Näringslivets Regelnämnd in lokala politiker och företagare från Linköping för en lunchpresentation.

Regeringen fokuserar därför det fortsatta arbetet på följande fem områden:

- Sänkta kostnader för företagen.
- Minskat och förenklat uppgiftslämnande.
- Förenklade myndighetskontakter på läns- och kommunal nivå.
- Uppföljning av förenklingsförslag från näringslivet.
- Bättre konsekvensutredningar.

Ansvarigt stat

- [Annie Löö](#)

Ansvarigt dep

- [Näringsde](#)

[Centerpartiet.se - Företagsklimat och regelförenkling](#)

[www.centerpartiet.se/...politik/Politikomraden/.../Politik.../Foretagsklimat...](#)
Företagsklimat och regelförenkling. Företagande är grunden för ett välmående samhälle. Det är genom fler och växande företag som nya jobb skapas.

[Regelförenkling på Landsbygdsdepartementet - Regeringen](#)

[www.regeringen.se > ... > Landsbygd, djur och livsmedel >](#)
22 mar 2011 - Start · Regeringens politik · Landsbygd, djur och livsmedel ... På skogsområdet har regelförenklingar gjorts för skogsavverkning så att ...

[Regelförenkling för företag - Regeringen](#)

[www.regeringen.se/sb/d/9105 >](#)
Så styrs Sverige. Sök. Här är du: Start · Regeringens politik · Samhällsekonomi och statsbudget. Regelförenkling för företag. Hoppa över meny Undermeny till ...

[Näringspolitik - Regeringen](#)

[www.regeringen.se > ... > Näringsliv, handel och regional tillväxt >](#)
Detta är en artikel delad från [regeringen.se](#) - läs hela artikeln där.

[Kristdemokraterna - Regelförenkling](#)

[www.kristdemokraterna.se/VarPolitik/Korta-Svar-AO/Regelforenkling/ >](#)
3 okt 2013 - Regelförenkling. Vår politik. A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Y Å Ä Ö. Krångliga regler och onödigt byråkrati försvårar vardagen för ...

[Näringslivets regelnämnd | Politiker om regelförenkling](#)

[www.nnr.se/politiker.html >](#)
Näringslivets regelförbättringsförslag 2011-2014. Politiker om regelförenkling. 10-Mar-10 09:56. Intervju med Anna Hagwall (SD) | Riksdagsledamot, ledamot ...

[Regelförenkling genom konsekvensutredningar \(2010:1\) | SIEPS](#)

[www.sieps.se > Hem > Publikationer >](#)

tillväxt
&
tillsyn

Förståelse

Sveriges Företagsstruktur

Cirka 1 000 000 Företag

99,4 % har färre än 50 anställda

75 % är enmansföretag

0,06% är stora, dvs har fler än 250 anställda

SVERIGE år 2018

Hur är det att vara företagare idag?

1200 lagar

350 statliga myndigheter

2200 förordningar

96,6 miljoner

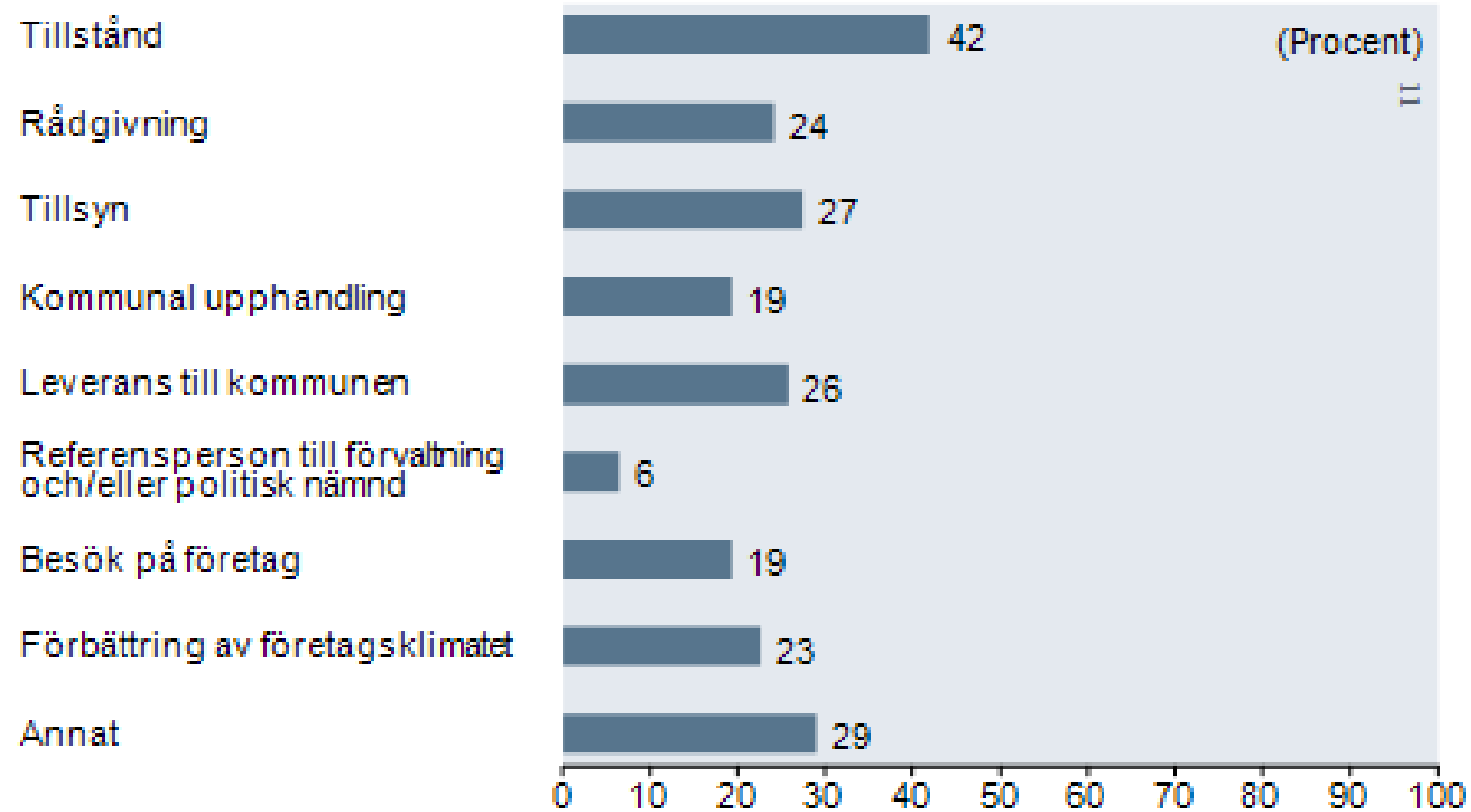
blanketter

8100 föreskrifter
och allmänna

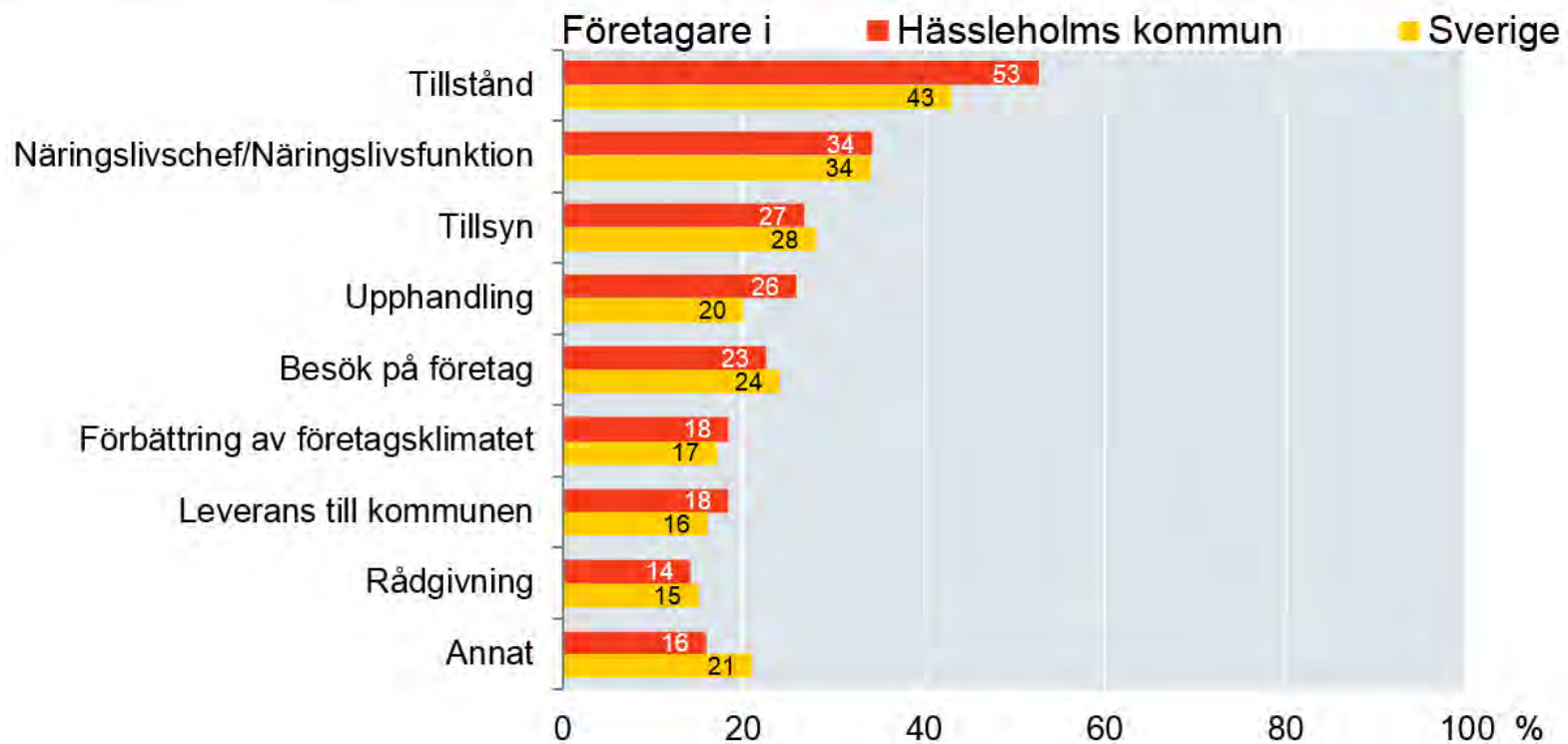

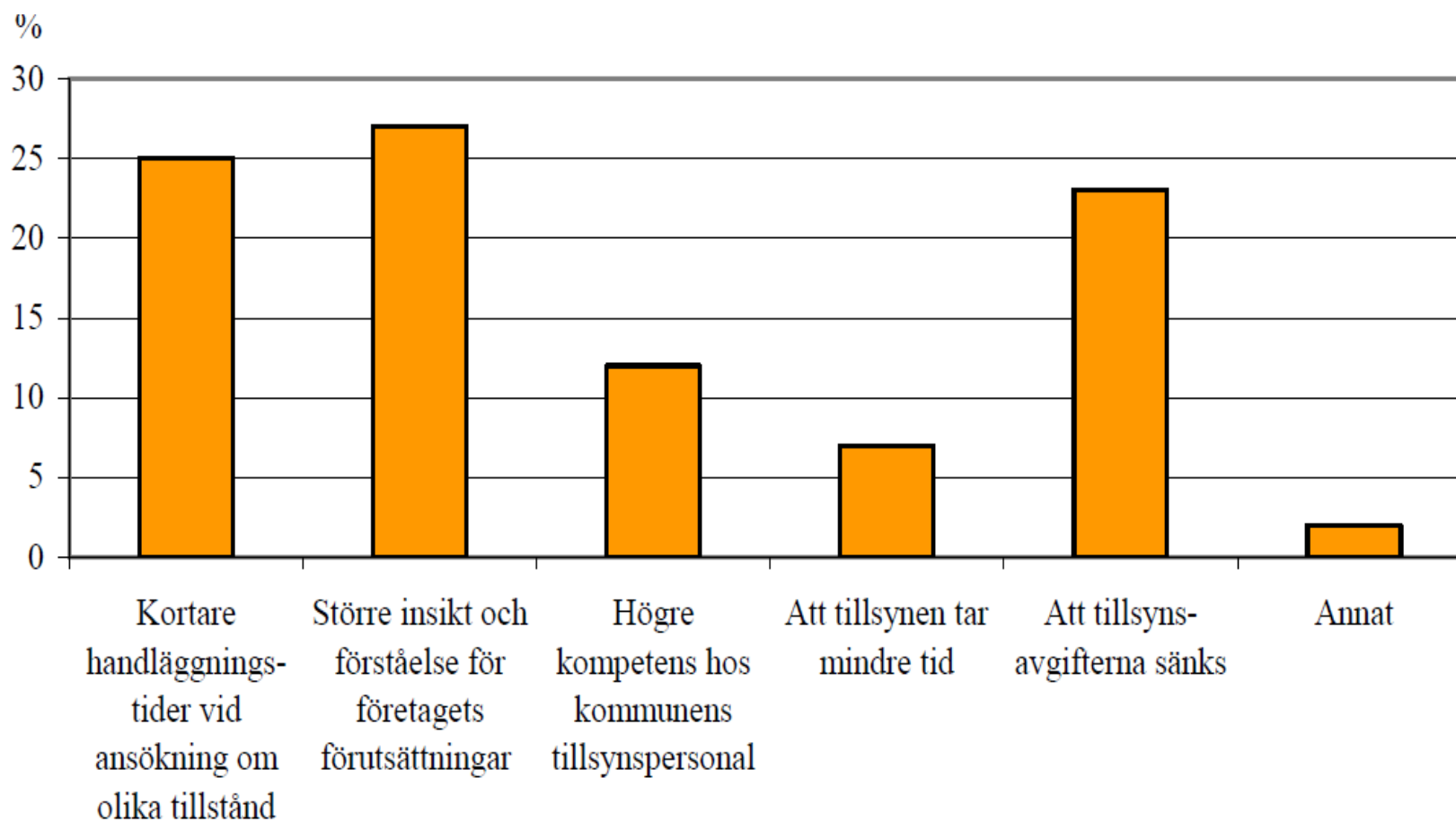

tillväxt
&
tillsyn

Ärende vid kontakter med kommunen

290 KOMMUNER MED KOMMUNALT SJÄLVSTYRE TILLÄMPAR SVERIGES LAGAR

Miljöfarlig verksamhet

Tillämpning, avgifter, tillsyn och samordning

Delrapport 6 om regeltillämpning på kommunal nivå
Undersökning av Sveriges kommuner

November 2016
Författare: August Liljeqvist

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGELNÄMND
FÖR KÖPTJÄNSTER OCH REGELER

Offentlig upphandling

Tillämpning, information, uppföljning och strategi

Delrapport 2 om regeltillämpning på kommunal nivå
Undersökning av Sveriges kommuner

Juli 2016
Författare: August Liljeqvist

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGELNÄMND
FÖR KÖPTJÄNSTER OCH REGELER

Bygglov

Handläggning, servicegarantier, avgifter
och resurseffektivitet

Delrapport 4 om regeltillämpning på kommunal nivå
Undersökning av Sveriges kommuner

September 2016
Författare: August Liljeqvist

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGELNÄMND
FÖR KÖPTJÄNSTER OCH REGELER

Livsmedelskontroll

Tillämpning, klassning, avgifter och samverkan

Delrapport 5 om regeltillämpning på kommunal nivå
Undersökning av Sveriges kommuner

Oktober 2016
Författare: August Liljeqvist

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGELNÄMND
FÖR KÖPTJÄNSTER OCH REGELER

tillväxt
&
tillsyn

Förtroende

Skatt kontra avgift

Befintligt system

Tydighet - Motprestation

Avgiftsmodell

tillväxt
&
tillsyn

tillväxt
&
tillsyn

Unik avgiftsmodell för tillsyn i Rättvik

I Rättvik har man inlett ett unikt samarbete mellan de som ansvarar för näringsliv och tillsyn. Varför motarbeta varandra när vi kan hjälpa företagarna så mycket bättre med en samsyn, i denna samsyn har lett till en rad fördelar för kommunens arbete med företagen. En stor vinst med företagsamma människor och konkurrenskraftiga för

Regelkrångel Rättvik går i bräsch för att garantera att livsmedelsinspektörerna bara tar betalt för den faktiska tid kontrollen tar. Nu får modellen kritik från Livsmedelsverket. "Rättviks modell är det enda riktiga", säger småföretagaren Tin Gumuns som inte alls förstår vad myndigheten tar strid för.

Start Play Frågor vi arbetar med Material Kalendarium Regionkontor

Frågor vi arbetar med

- Arbetsmarknad & arbetsrätt
- EU & internationellt
- Utbildning & forskning
- Företagsklimat & konkurrens
- Företagsklimat

Företagsmätning per län
Nyhetsarkiv

Kommuner ska inte konkurrera med företag

Minska företagens regelbörda

NYHET Publicerad: 2013-09-03

Rättvik utmanar livsmedelstillsynen

FÖRETAGSKLIMAT Livsmedelstillsynen i Rättvik gör allt rätt – enligt både företagare och politiker. I stället för att fakturera en fast avgift i början av varje år fakturerar kommunen nu bara om tillsyn verkligen sker, baserad på den faktiska tid besöket tar. "Det här är sunt på alla sätt. Dessutom har vi börjat föra en dialog på plats i stället för en kommunikation med blanketter" säger Adrian Svensson, delägare på

Rättvik på rätt väg med rättvis modell

Rättviksmodellen är ett mycket bra initiativ som bör spridas till alla kommuner.

Ibland, när man kanske minst anar det, händer det att det kommer glada överraskningar. Från ett håll som är oväntat. I detta nummer av Livsviktigt handlar det som en sådan mycket glädjande överraskning.

Efterlängtat initiativ

Det som Rättviks kommun påbörjat är efterlängtad av livsmedelsbutiker i hela vårt land. Och antagligen alla andra företagare som står under kommunal tillsyn. Det kan vid första anblicken kännas som självklarheter detta:

- Att en butik ska få tillsyn först och därefter bli debiterad den kostnad som uppstått.
- Att debiteringen av tillsynen ska grunda sig på de faktiska kostnader som kommunen haft.

Inget märkvärdigt kan man tycka, men idag arbetar samtliga övriga kommuner på det motsatta sättet. De baserar kostnaden för tillsynen på schabloner och rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting. De skickar ut fakturan långt före att den eventuella tillsynen äger rum.

Dold skatt

I praktiken innebär detta att de flesta butiker idag betalar för betydligt fler timmars tillsyn än vad de får och att timkostnaden för den faktiskt utförda tillsynen är betydligt högre än vad den borde vara.

Även om butiken får det antal timmar som den betalat för. I praktiken är butiken utsatt för en dold skatt och det finns två

för invånarna. Invånarna har rätt till en välfungerande tillsyn som säkerställer att

besöksli>

SVERIGES LEDANDE NYHETSSAJT FÖR BESÖKS NÄRINGEN 2013-08-28

START | KARRIÄR | FOLK | ÅSIKTER | BLOGGAR | KALENDER

AKTUELLT JUST NU: Besöksnäring, Lördagsintervju

Hej, du som hittat denna artikel på Google, missa inte att vi har ytterligare 12 artiklar om Livsmedel

Publicerad 20 juni 2013. Skribent Daniel Hirsch. Ämnen: Livsmedel, Rättvik, Tillsyn

Revolutionen i Rättvik: Först kontroll – sen avgift

Huvudprincipen är att vi debiterar efter utförd kontroll. Funkar det för hela svenska näringslivet så borde det funka även för kommuner, säger Martin Clarstedt, miljö- och byggchef i Rättvik.

NYHET
Miss inget viktigt i din inkorg.
Din e-postadress
Skicka

BLOGGAR

- ANDER Vill du kr?
- STEFAN Styck
- JEAN Arbetung före

VISA FLE

MEST LÄST
Stjärncock krog i Stock
26 augusti 2013
"HKC Hotel"
24 augusti 2013
Juiceinvasi
de nya entr
23 augusti 2013
Uppmanar
Jägermeister
Arets Kock
26 augusti 2013
Visa fler nyh

Livsmedelsverket kovänder: Går med på betalning i efterhand

NYHET Publicerad 16 november 2017

REGLER En delseger har uppnåtts för alla företag som berörs av kommunal livsmedelskontroll: Livsmedelsverket kräver nu att de omstridda debiteringarna endast ska ske i efterhand, till skillnad från idag. "Äntligen", säger hotellägaren Richard Larson.

Efter att ha lyssnat på landets företagare, Svenskt Näringsliv och vissa kommuner som har gått i bräschen för frågan har nu Livsmedelsverket bytt ståndpunkt och kommit fram till att en efterhandsdebitering av livsmedelskontroller är den bästa lösningen.

Det är av denna anledning som Livsmedelsverket nu har begärt att Näringsdepartementet nu utreder frågan om obligatorisk efterhandsdebitering av avgifter för kontroll av livsmedelsanläggningar. Enligt Livsmedelsverkets hemställan den 16 november föreslås att ett eventuellt nytt system med efterhandsdebitering bör införas från den 1 januari 2020.

Som det ser ut i dag så får dessa företag i många kommuner betala en obligatorisk kontrollavgift i början av året. Kommunens tjänstemän kan

Richard Larson driver Hotell Rogge i Strängnäs.

Martin Clarstedt, miljö- och byggchef i Rättviks kommun.

Dela 605

Tweeta

Dela

Tipsa via e-post

Skriv ut

SMS-bevakning

Nyheten hör till följande sektioner:

FRÅGA VI ARBETAR MED
Företagsklimat »

FRÅGA VI ARBETAR MED
Minska företagens regelbörda »

Klicka på för att bevaka någon dessa sektioner. Du får då ett SMS så fort något nytt publiceras där.

Relaterat

NYHET 26 november 2015
Förtroendet är noll för
livsmedelsinspektionen »

Kommunikation

Ha en god metod som grund för kommunikationen med företag och privatpersoner (**kommunikativa plattformen**)

1

- Rättelsetrappan

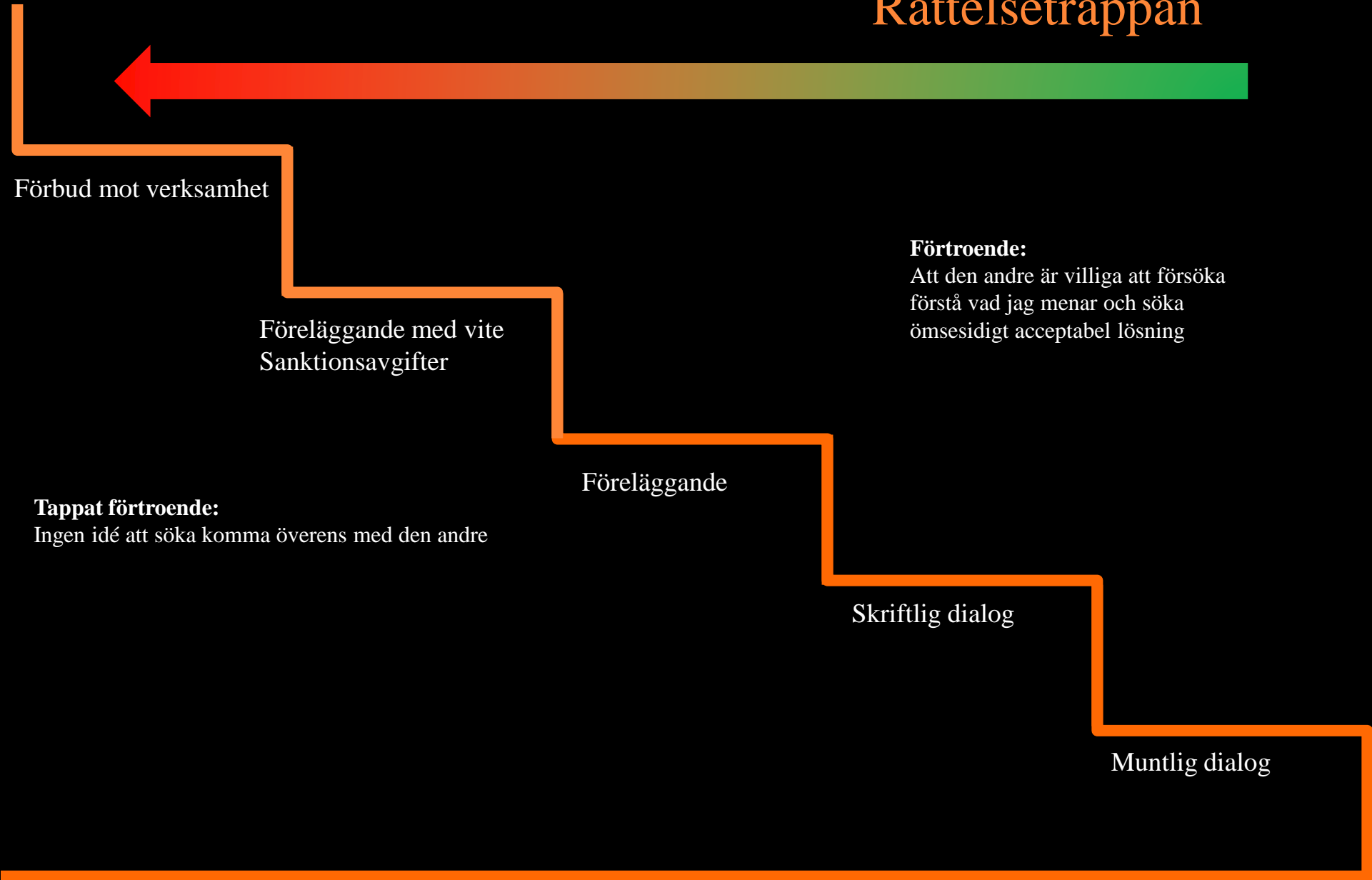
2

- Proceduriell rättvisa

3

- Reciprocitet

Rättelsetrappan

God kommunikation och förståelse

Myndighet stoppar Rättviks nytänkande

NYHET Publicerad 14 november 2013

REGELKRÄNGEL Rättvik går i bräschen för att garantera att livsmedelsinspektörerna bara tar betalt för den faktiska tid kontrollen tar. Nu får modellen kritik från Livsmedelsverket. "Rättviks modell är det enda riktiga", säger småföretagaren Tin Gumuns som inte alls förstår vad myndigheten tar strid för.

Sedan många år har företagare och företagargrupper försökt få upp politikernas ögon för att tillsynsmyndigheter ofta tar betalt för kontroller som aldrig eller sällan görs. Rättvik har bestämt sig för att lyssna på företagen och infört en ny modell vid livsmedelstillsyn.

Kommunen tar betalt två gånger per år, först ett mindre belopp för overheadkostnader som alla får

När Livsmedelsverket och Länsstyrelsen besökte Tin Gumuns fäbod och gårdsmejeri möttes hon av en furkanti myndighet

 Dela 1

 Tweet

 Dela

 Tipsa via e-post

 Skriv ut

SMS-bevakning

Nyheten hör till följande sektioner:

**LIVSMEDELS
VERKET**

NATIONAL FOOD
AGENCY

Rådgivningsavdelningen
Utvärderingsenheten
Åsa Eneroth

REVISIONSRAPPORT

1 (7)

2013-10-31

Dnr 671/2013
Saknr 4.3.2

Rättviks kommun
Att. Martin Clarstedt
Miljö- och byggenheten
795 80 Rättvik

RÄTTVIKS KOMMUN
Miljö- och byggnadsnämnden

Ank. 2013 -11- 05
Dnr

Livsmedelsverkets revision av livsmedelskontrollen i Rättviks kommun inom mjölkproduktområdet

Livsmedelsverket genomförde den 10 oktober 2013 en revision av Rättviks kommuns livsmedelskontroll med fokus på mjölkproduktområdet.

Sammanfattning

Rättviks kommun uppfyller delar av lagstiftningens krav på offentlig

2013

Livsmedelsverket
Generaldirektör Stig Orustfjord
Box 622
751 26 UPPSALA

Stockholm 2013-12-04

Angående kontrollavgifter och rådgivning

Visita - Svensk besöksnäring är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar drygt 4 600 medlemsföretag med över 6 400 verksamheter, främst hotell, restauranger, cateringföretag, nöjesrestauranger, konferensanläggningar, spa, nöjes- och djurparker, skidanläggningar, turistbyråer, vandrarhem, och turistföretag. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och driver branschens politiska frågor. Som arbetsgivarorganisation ger vi företagen råd och stöd i arbetsgivarfrågor och i förhandlingar med våra fackliga motparter.

Visita har den senaste tiden tagit del av uppgifter i media angående Livsmedelsverkets syn på kontrollavgifter och kontrollmyndigheternas rådgivning till företagen rörande livsmedelsfrågor, se exempelvis [bifogad](#) artikel publicerad på Svenskt Näringslivs hemsida den 14 november 2013.

Såvitt framgår av uppgifter som framkommit i media är Livsmedelsverket kritiskt till den modell för uttag av kontrollavgift som tillämpas i Rättviks kommun och det faktum att Rättviks kommun fokuserar på rådgivning till företagen rörande livsmedelsfrågor.

Från Visita vill vi med anledning av ovanstående uttrycka att vi anser att det är orimligt om det enligt Livsmedelsverket inte skulle vara möjligt att tillämpa en

tillväxt
&
tillsyn

2014

Rådgivning inom livsmedelskontrollen

TILLVÄXT
VERKET

LIVSMEDELS
VERKET

tillväxt
&
tillsyn

2014

Eskil Erlandsson

Gilla den här sidan · den 24 februari ✨

Har precis fått en väldigt intressant dragning av Markus och Martin på Tillväxt & Tillsyn, Rättviks kommun. De har förändrat synen på hur Rättviks kommun ska bemöta företagen och ett exempel är att företagen numera får betala i efterhand för faktiskt utförda kontroller och inte som vanligtvis i början på året för uppskattade kontroller. Det har skapat en bättre dialog mellan kommunen och företagen. Mycket bra!

Gilla · Kommentera · Dela

👍 Annica Svensson, Annette Riesbeck, Lisa Jöneberg och 74 andra gillar detta.

🗨️ 12 delningar

 Jeanette Bohman Men fick de igenom det ändå. Hade inte Livsmedelsverket t ex gått emot detta? <http://www.svensktnaringsliv.se/.../myndighet-stoppar...>
den 24 februari kl. 15:43 · Gilla

 Anita Mårtensson Vad säger Eskil Erlandsson, om, HAARP, som tydligen också finns i Sverige; om du säger att det inte finns, så googla på haarp så får du se.
den 24 februari kl. 18:08 · Gilla · 🔄 1

 Eskil Erlandsson Jeanette Bohman jag har blivit informerad om att systemet ska vara lagligt och i bruk.
den 25 februari kl. 08:41 · Gilla

 Jeanette Bohman Ok, då fick de väl ändra på sig då Livsmedelsverket. tack o lov. Vi kan iu inte tillåta

**tillväxt
&
tillsyn**

2014

MATLANDET SVERIGE

”Livsmedelsverket är den statliga centrala myndigheten för frågor som gäller livsmedel inklusive dricksvatten. Livsmedelsverket ska i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor”

”Livsmedelsverket är den statliga centrala myndigheten för frågor som gäller livsmedel inklusive dricksvatten. Livsmedelsverket ska i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel, bra matvanor, redlighet i livsmedelshanteringen och *välstånd livsmedelsföretag*.

tillväxt
&
tillsyn

Pressmeddelanden

- Debattartiklar
- Tal
- Kommentarer
- Uttalanden
- Webbutskändningar
- Bildarkiv
- Ackreditering
- EU-representationens pressinformation
- Sverige i utländska medier
- UD:s pressrum (International Press Centre)

Pressmeddelande

12 september 2014

Landsbyggsdepartementet

Livsmedelsverket ska underlätta för livsmedelsföretag

Livsmedelsverket ska lägga extra fokus på att underlätta och skapa goda förutsättningar för livsmedelsföretag. I går fattade regeringen beslut om att ändra instruktionen för Livsmedelsverket.

- För mig är det viktigt att vi har sund och säker mat i vårt land, och jag är rädd om våra svenska livsmedelsföretag. Därför ger vi Livsmedelsverket i uppdrag att underlätta för företagen när man utformar sina regelverk. Sund och säker mat kan uppnås på olika sätt. Om vi vill ha mer närproducerad mat från små företag så tror jag att det är avgörande att vi utformar reglerna så att de även främjar företagande, säger landsbygdsminister Eskil Erlandsson.

Regeringen beslutade igår att ge Livsmedelsverket ett tillägg i instruktionen som uppmanar verket att underlätta och skapa goda förutsättningar för företagande i livsmedelssektorn. Den nya instruktionen gäller från den 1 november 2014.

2016

Kontakt

Verksamhet

Organisation

Press

Samarbeten

Jobba hos oss

Så här går det till när du söker ett jobb hos oss

Lediga jobb

🔊 Lyssna

Veterinär som vill hjälpa livsmedelsföretagare att göra rätt
Kristianstad

Ref: 2016/00609

✉ Skicka till en vän

in Dela

f Dela

Livsmedelsverket ser kontrollen av livsmedel både som en trygghet för konsumenten och en framgångsfaktor för livsmedelsproducenter i Sverige. Vi satsar på att öka kunskapen och effektiviteten i kontrollen, arbeta mer metodiskt, uppsökande och analyserande. Det är erfarenheten och initiativkraften hos Livsmedelsverkets medarbetare som gör oss till den nytänkande kontrollmyndighet vi behöver vara. Är du den vi söker?

Livsmedelsverket synsänderar och söker ytterligare en officiell veterinär till vårt team i

Regionala skillnader

Kommunens tillämpning av lagar och regler:

Min: 2,54 Ranking: 287

Max: 4,11 Ranking: 2

Kommunala tjänstemäns attityder till företagande:

Min: 2,52 Ranking: 286

Max: 4,41 Ranking: 4

Kommunens service till företagen:

Min: 2,43 Ranking: 283

Max: 4,18 Ranking: 3

VAD SÄGER OECD?

Att **hjälpa** företagen att göra rätt är det mest effektiva sättet att utöva tillsyn

“Finally the reform of enforcement and inspections is as much about changing methods and culture as it is about reforming institutions organisational mechanisms and legislation”

Sök på regeringen.se

Sveriges regering
Statsråden och departement

Enklare

Fokusera

För att nå målen i de strategiska områdena. Både i de fyra målen.

Målen för områdena

- handläggning
- det ska vara först - v

För området

- färre förfaranden
- administrativa

Samtliga målen ska utvecklas löpande i budgetpropositionerna.

VISION OCH MÅL FÖR LIVSMEDELSSTRATEGIN

Vision till 2030

Den svenska livsmedelskedjan år 2030 är globalt innovativ, hållbar och attraktiv att verka inom.

Övergripande målet

Det övergripande målet för livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen tidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att öka sysselsättningen och bidra till hållbar utveckling i hela landet, både konventionell och ekologisk, bör svälja efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna innebära en ökad försörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelsproduktionen ska minskas.

Mål för 3 strategiska områden

Regler och villkor

Målet för det strategiska området Regler och villkor ska vara att utformningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförändringar, administrativa förfaranden och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten.

Konsument och marknad

Målet för det strategiska området Konsument och marknad ska vara att konsumenterna ska ha ett högt förtroende för livsmedlen och kunna göra medvetna och bra val, exempelvis närproducerat och ekologiskt. Marknaden för livsmedel ska kännetecknas av en väl fungerande konkurrens. Den svenska livsmedelsexporten ska förutsättningslöst öka för att möta efterfrågan på relevanta produkter.

Ett land att besöka

En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring

Betänkande av
Utredningen Sveriges besöksnäring

Stockholm 2017

SOU 2017:95

Mål för 3 strategiska områden
Regler och villkor

Målet för det strategiska området Regler och villkor ska vara att utformningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförändringar, administrativa förfaranden och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten.

tillväxt
&
tillsyn

- Tillsammans gör vi det enklare och roligare att vara företagare och arbeta med myndighetsutövande. Det ger hållbar tillväxt i Sveriges kommuner!

Tillväxt & tillsyn

www.tillvaxtochtillsyn.se

070-2762767

Samtal runt borden

Hur ser det ut i din kommun, upplevs tillsynen som möjliggörande?

Hur får man en samsyn mellan politiker och tjänstemän?

SVENSKT NÄRINGSLIV

Bromölla

**Företagsbesökens
betydelse**

**Lokal
Musseronen**

Maria Block
Näringslivsutvecklare

Per-Anders Green
Näringslivschef

Jenny Önnervik, KSO

Näringslivsstruktur

Bromölla Kommun

- Ca 12 700 invånare
- Ca 900 företag varav ca 60% är soloföretagare
- Ca 4 400 förvärvsarbetande, ca 30% i tillverkande företag
- Nettoutpendling, ca 1 150 personer
- De tio största arbetsgivarna svarar för ca 50% av jobben
- Störst är Nymölla Bruk, Ifö Sanitär och CGI...

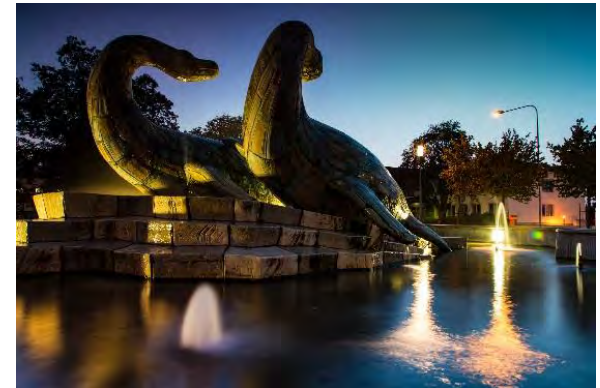
Målbilder

Bromölla Kommun

- Fler jobb, fler företag
  - En bra företagservice
  - Ett gott företagsklimat
- Vi ska skapa bra förutsättningar.
- Det ska vara enkelt att ha med oss att göra.
- Vi ska nyttja den lilla kommunens fördelar.

Näringslivsstrategi- arbete pågår...

Avtryck 2016- 2017

Bromölla Kommun

- Sveriges Bästa Företagsservice, SKL
- Skånes Bästa Tillväxt, SYNA
- Sveriges flesta nyanställningar, SYNA
- Minskad sårbarhet, Tillväxtverket
- Årets Skånska Raket, Svenskt Näringsliv
- Näringslivsenheten växlar upp...

Företagsbesökens roll

Bromölla Kommun

- Syfte och mål
- Bakgrund och historia
- Nya inslag
- Inför besök, uppföljning och återkoppling
- Informationspridning

www.bromolla.se

Relationer, mötesplatser

Bromölla Kommun

- Bromölla Live
- Eat & Meet
- Företagssafaris
- Näringslivsrådet

Bromölla LIVE
FÖRETAGSAMMA MÖTEN

www.bromolla.se

Kalmar

**Att sätta mål för
kommunens
företagsklimat**

**Lokal
Karl-Johan**

Thomas Davidsson Näringslivschef

Välkommen!

Vi möter dig med respekt och engagemang.
Vi finns här för dig!

Kalmar kommun

KALMAR

Tillgänglighet

KALMAR

Attityd

KALMAR

Företagslots

KALMAR

Bostäder

KALMAR

Tydliga politiska mål

KALMAR

Fokus på företagsklimatet

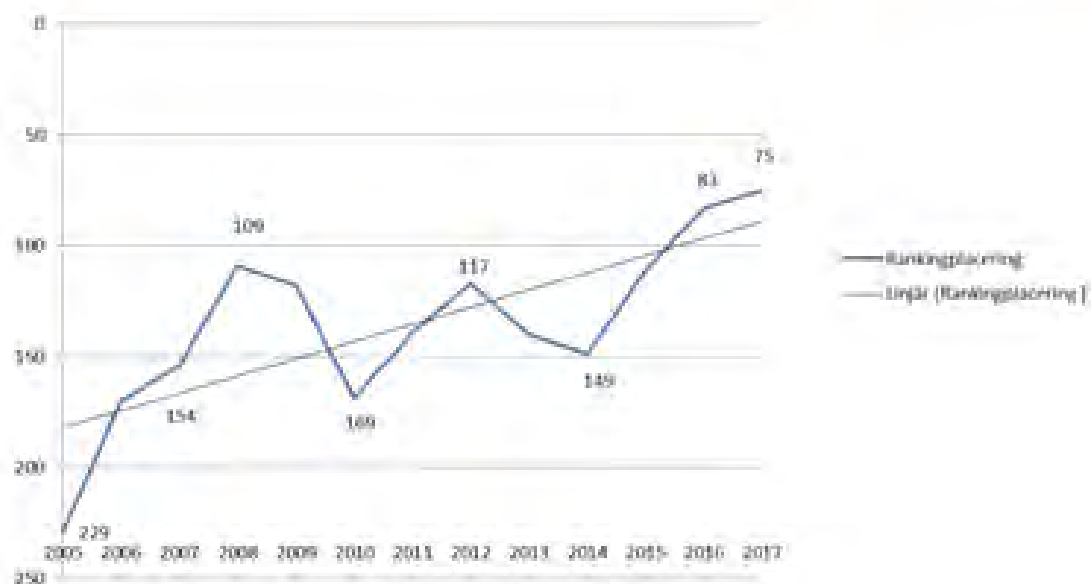
KALMAR

Alkoholtillstånd

KALMAR

Företagsklimatet - Svenskt Näringsliv

Tillsammans gör vi ett
Kalmar för alla ännu
bättre

KALMAR

Markaryd

**Att göra en resa från
botten till toppen**

**Lokal
Kantarellen**

Bengt Germundsson, KSO

Christel Fritiofsson
IR-chef på NIBE

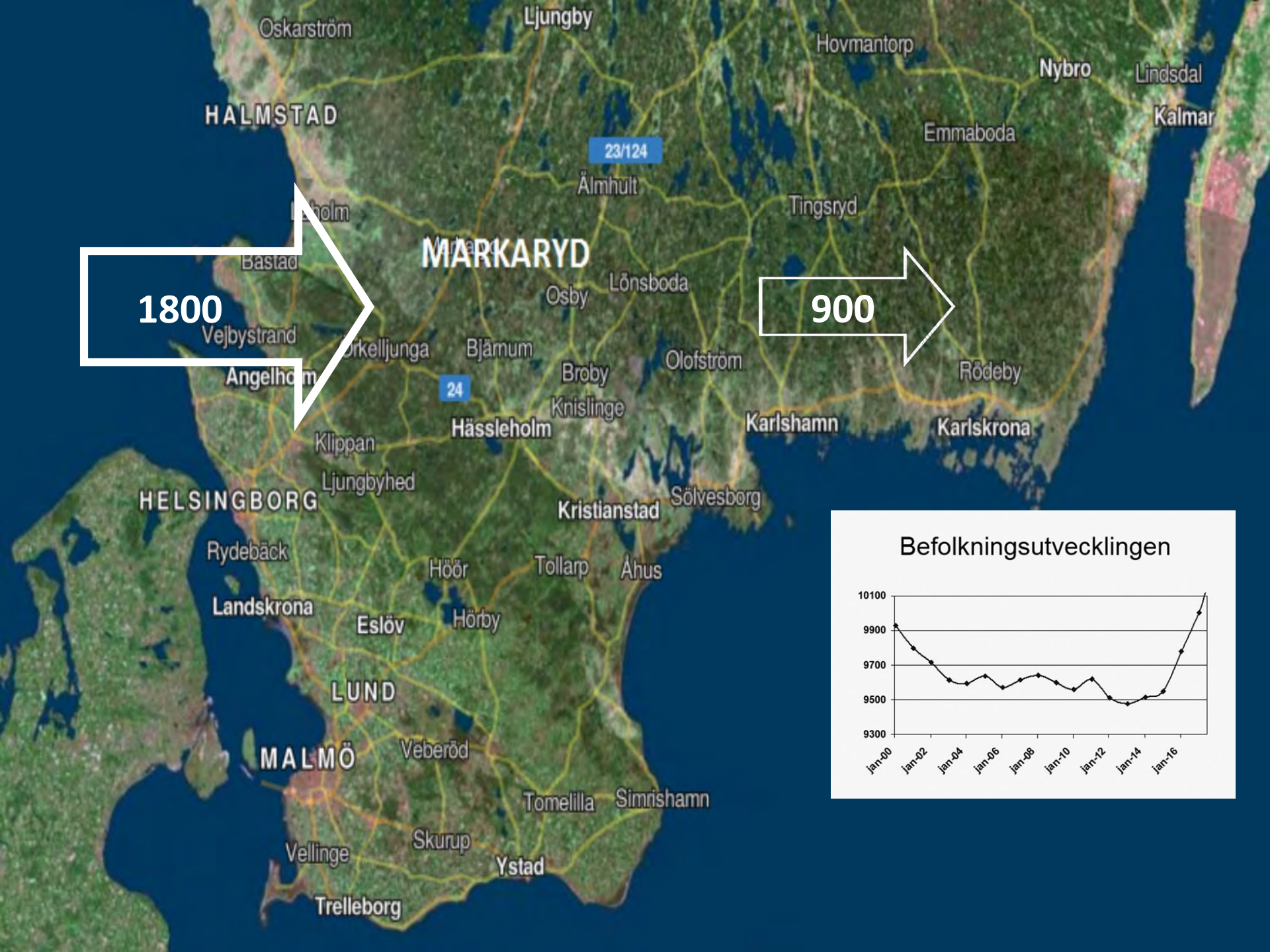

Bengt Göran Söderlind
Näringslivschef

Att göra en resa från botten till toppen

Bengt Germundsson, kommunstyrelsens ordförande, Markaryds kommun
Bengt-Göran Söderlind, näringslivschef, Markaryds kommun
Christel Fritiofsson, IR-chef, Nibe Industrier AB

1800

900

Traryds Metall **Strafab**

H-TRYCK AB

NIBE
INDUSTRIER

Markaryd

Lindvalls Char

ELTETE

Lechner

GÖINGE BIL

MARKARYD AB

ELAST

JOHANSON
DESIGN

Smurfit Kappa

Herrn
Töper

MMA

EKAMANT

Motorcentrum
I Markaryd AB

OE Skeri

Ståslindberg

KONECRANES

Verdman
INREDNINGAR

SÖDRA ÅRHULTS TORV

CELLTERM
CELLPLASTISOLERING

COSMO • TRUCKCENTER

Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet

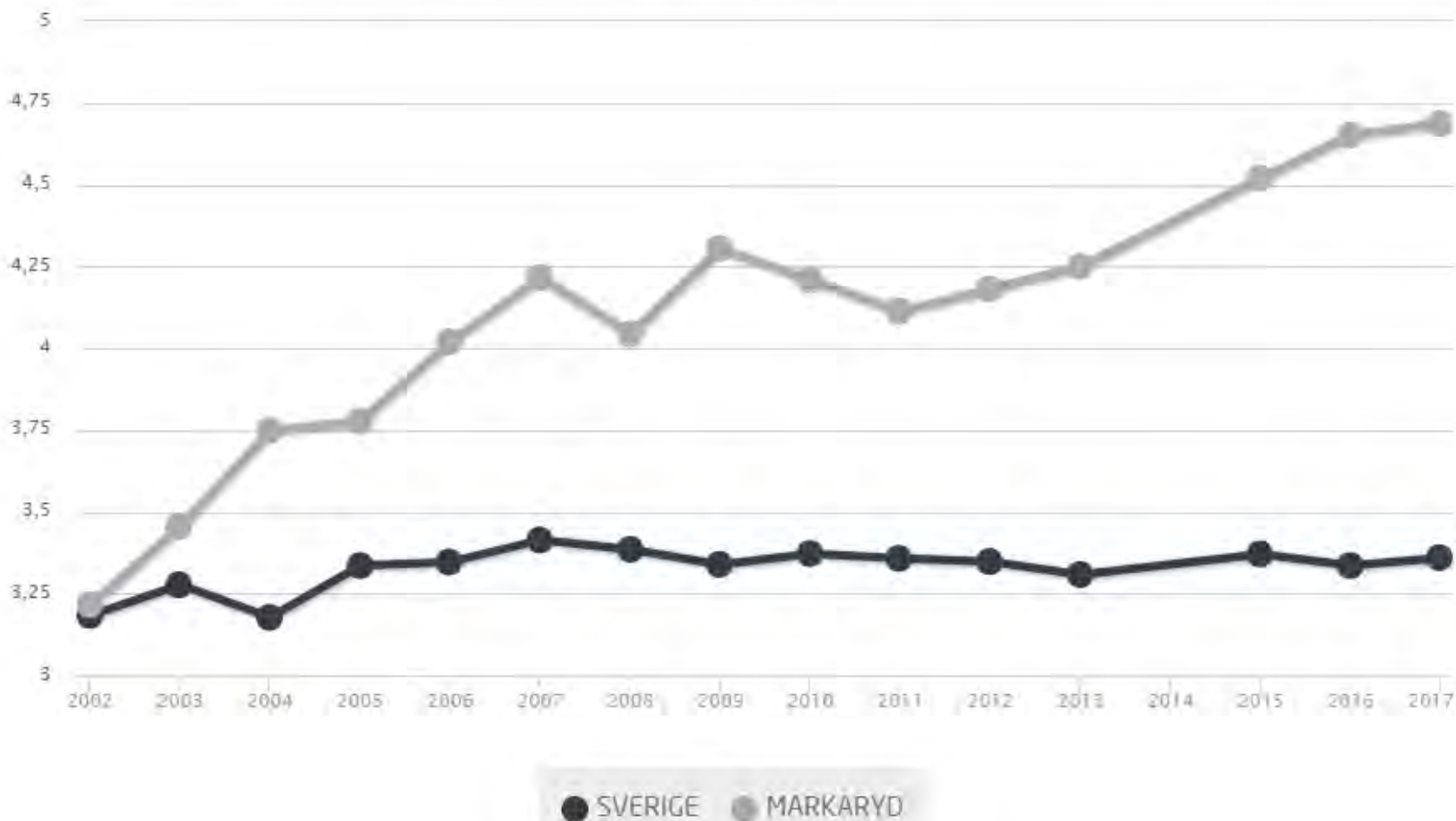
<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
200	115	63	36	31	24	12	16
<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
20	32	27	21	28	24	27	15

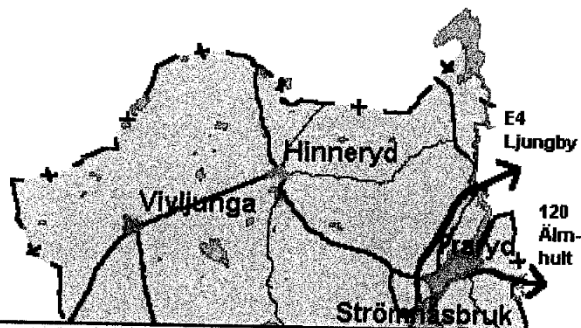
Sammanfattande omdöme – företagsklimatet i kommunen

Vilket sammanfattande omdöme vill du ge företagsklimatet i kommunen

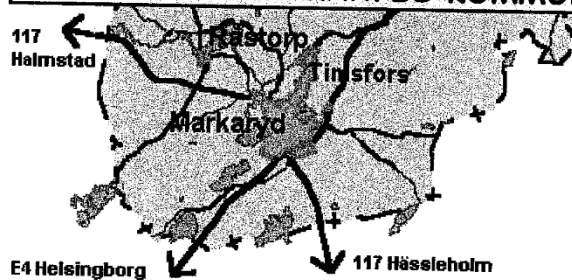

Enkät svar (Företagare)

HUR KAN VI SAMVERKA FÖR ATT UTVECKLA MARKARYDS KOMMUN?

Sammanfattning av

Träffar med näringslivet 2003-04-01 samt 2003-05-26
Visions- och strategidagarna i Hemmeslöv 2003-04-04 - 04-05
Rådslag med föreningar och ideella organisationer 2003-06-16

Mats Rydby
Bengt Germundsson

Juni 2003

EXPO Markaryd

NÄRINGSLIVSSAMARBETE
PRAO
NÄRINGSLIVSDAGAR
HANDLEDARINFORMATION
2017-09-21

HANDLEDARTIPS VID PRAO

Handledarinformationen är gemensam för både styrd Prao, skolan fördelar platserna, och för den valbara Praon, eleven väljer och kontaktar företaget. Du som handledare för styrd Prao bjuds av skolan in till handledarutbildning under max ett par timmar och som du bör utnyttja för att få tips, förbereda och möjligheten att träffa skolan och andra företag. Din roll som handledare på arbetsplatsen är att motivera eleven till att göra ett bra arbete, vara en bra förebild samt att förmedla kunskap och lösa eventuella problem. Se till att eleven är aktiv, trivs och att arbetsuppgifterna sköts som de ska. God marknadsföring av företagets verksamhet kan resultera i att elever väljer att utbilda sig inom ditt yrkesområde eller arbeta på ditt företag i framtiden. Bedömning av eventuella riskmoment gör du enligt **Bilaga 1**.

- **Mottagande och avslutande samtal är två mycket viktiga uppdrag som handledare. Avsätt tid för ett avslutande samtal, utvärdering av veckan och ett intyg enligt Praoveckoblancketten i Bilaga 9. Den fungerar som en checklista, innehåller alla viktiga moment för handledaren och Praoeleven som ska ske under Praoveckan. Intyget fungerar som ett bra avslut och tack för samarbetet och är mycket uppskattat av eleverna, syns tydligt i våra utvärderingar.**
- Planera Praoveckan, som exempel bifogar vi ett typschema hur en Praovecka kan utformas, se **Bilaga 2**. Eleven har med sig en uppgift från skolan att arbeta med när pauser i aktiviteterna uppstår.
- Eleven uppmanas alltid av skolan att ta kontakt med företagets handledare innan Praoveckan.
- Eleven har med sig och lämnar senast första dagen till dig som handledare Praoveckoblancketten i **Bilaga 9** och en blankett med anhöriguppgifter enligt **Bilaga 5**. Fyll i Praoveckoblancketten tillsammans, lämpligen sista dagen så blir det en naturlig utvärdering av och tack för Praoveckan samt returnera blanketten till skolan. Blanketten med anhöriguppgifter behåller du om du skulle behöva komma i kontakt med Praoelevens anhöriga.
- Försäkra dig om att praktikanten inte känner sig övergiven. Eleverna är när de kommer ut första dagen oftast osäkra och ovana vid situationen.
- Visa runt och presentera praktikanten för era anställda.
- Ge en kort information om företaget och vad som förväntas av praktikanten.
- Kom överens om arbetstider och lunchtider. Tänk på att det inte går att komma till skolans matsal, i Markaryds skola efter 12.15.
- Meddela hur eleven gör om de inte kan komma till praktiken (sjukdom).
- Uppstår ett problem under praoveckan är ett gott råd att först försöka lösa det i dialog med eleven. Skulle detta inte gå bör du ta kontakt med skolan. Det är viktigt att

NÄRINGSLIVSDAGAR VECKA 46

TISDAG 15/11			ONSDAG 16/11			TORSDAG 17/11		
KLASS 8A	KLASS 8B	KLASS 8C	KLASS 8A	KLASS 8B	KLASS 8C	KLASS 8A	KLASS 8B	KLASS 8C
08.15-09-45 Nibe <i>Annika</i>	08.15-09.45 MMA <i>Ksenija</i>	08-15 - 09.45 Tryckta <i>Anna Anette A</i>	08.15-09.45 Konecranes <i>Robert</i>	08.15 - 09.45 Tryckta <i>Annie</i>	08.15-09.45 MMA <i>Birgitta</i>	08.15-09.15 Cellterm <i>Stig</i>	08.15-09.00 Mrd Bowling <i>Fanny</i>	08.15-09.45 Brandstationen <i>Anette A</i>
						09.45-10.30 Mrd Bowling <i>Ethel</i>	09.15-09.45 Klinterbergs <i>Linda</i>	
10.00 - 11.30 MMA <i>Annika</i>	10.00-11.30 Nibe <i>Roger</i>	10.00-11.30 Konecranes <i>Anna Anette A</i>	09.55-11.25 Tryckta <i>Nexhat</i>	09.55 - 11.25 Konecranes <i>Annika</i>	10.15-11.15 Cellterm <i>Anette A</i>	10.45-11.15 Klinterbergs <i>Ethel</i>	10.00-11.30 Brandstationen <i>Pierre</i>	10.00-10.30 Klinterbergs <i>Ann-Catrin</i>
								10.45-11.15 Mrd Bowling <i>Anette T</i>
11.45 - 13.00 Lunch	11.45 - 13.00 Lunch	11.45 - 13.00 Lunch	11.45-12.45 Lunch	11.45-12.45 Lunch	11.30-12.45 Lunch	11.30-13.00 Lunch	11.45- 13.00 Lunch	12.00-13.00 Lunch
13.00 - 14.30 Brandstationen <i>Linda</i>	13.00-14.15 Cellterm <i>Robert</i>	13.00 - 14.30 Nibe <i>Anna Anette A</i>	12.45-13.30 ICA Kvantum <i>Roger</i>	Ica Kvantum halvklass Bankinfo halvklass sal 94	12.45-13.15 Bankinfo * sal 94 <i>Anette A</i>			
			13.45-14.35 Bankinfo * sal 94 <i>Robert</i>	Ica Kvantum halvklass Bankinfo halvklass sal 94	13.30-14.35 ICA Kvantum <i>Roger</i>	13.00-14.30 Kommuninfo* Utvärdering <i>Anna, Anette A, Robert</i>	13.00-14.30 Kommuninfo* Utvärdering <i>Anna, Anette A, Robert</i>	13.00-14.30 Kommuninfo* Utvärdering <i>Anna, Anette A, Robert</i>
Kontaktpersoner:			Kontaktpersoner:			Kontaktpersoner:		
Nibe	Magnus Ugge	070-60 70 855	Konecranes	Mats Johansson	0433-733 00			
MMA	Sandra du Toit	0433-737 00	Tryckta	Bengt-Ove Johans	0433-799 81	Kommuninfo	B G Söderlind	0433-720 23
Cellterm	Ellinor Andersson	0433-527050	MMA	Sandra du Toit	0433-737 00	Brandstationen	Juha Lukkonen	0702-84 20 95
Brandstationen	Juha Lukkonen	0702-84 20 95	ICA Kvantum	Christoffer Nilsson	0433-165 05	Klinterbergs	Sven Inge	0433-712 20
			Bankinfo	Pernilla Thillberg	0433-754 06	Cellterm	Ellinor Andersson	0433-527050
Konecranes	Mats Johansson	0433-733 00	Cellterm	Ellinor Andersson	0433-527050	Mrd Bowling	Joakim Back	0433-122 10
Tryckta	Bengt Ove Johans	0433-799 81						
						Kommuninfo*	Kulturhuset	
			*Skolan sal 94	8B halvklass				

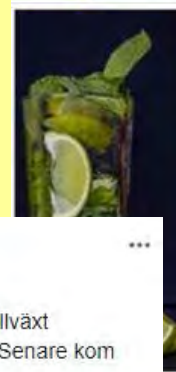
Spareparts
TYLLIS

Spare parts OF skeri Reservdelar

Original OF skeri Spareparts
PMDR KVAL

REÓNINGS
Lust

Memorize Markaryd UF känner sig glädjefylld 😊
den 3 mars 2017 · 🇸🇪

Igår var jag och de andra UF-företagen på frukostmöte med tillväxt Markaryd. Vi fick presentera och berätta lite om våra företag. Senare kom även smålänningen på besök.

Framtidstro på Göinge bil

Göinge bil har investerat runt 40 miljoner kronor i den nya anläggningen i Markaryd. I går fick Tillväxt Markaryds medlemmar en visning. – Nybilsförsäljningen slår all time high för 38:e månaden i rad, säger vd Lennart Green.

SMALÄNNINGEN.SE

c/o MARKARYD

VÄLKOMMEN TILL VÅRT MARKARYD

[Boende i Markaryd](#)

[Evenemang](#)

[Mat & Dryck](#)

[Se & Göra](#)

[Shopping](#)

[Näringsliv](#)

[Bra att veta](#)

[Länkar](#)

I MARKARYD KÄNNER MAN NÄRHETEN TILL NATUREN MITT I CENTRUM

ALFR
NOBEL

ALFR
NOBEL

ALFR
NOBEL

ALFR
NOBEL

ALFR
NOBEL

ALFR
NOBEL

ALFR
NOBEL

Samverkan

Gemensamma

aktiviteter/mötesplatser

Engagemang

Respekt för våra olika uppdrag

Ledarskap

Samsyn och gemensam målbild

www.markaryd.se

Carola Netterlid
Bitr Regionchef
Svenskt Näringsliv Skåne

Carina Centrén Regionchef
Svenskt Näringsliv Blekinge

Johnny Rönnfjord Bitr Regionchef
Svenskt Näringsliv Kalmar/Kronoberg

**Ledarskapets betydelse
för företagsklimatet**

**Carin Stoeckmann
Byggmästar'n**

Fyll i utvärderingen och hjälp oss att bli bättre.

Mentimeter
Kod 46 09 31
Obs ny kod

Tack för idag!

Analogt
Enkät på bordet

#företagsklimat